

๖๗๑.๑๐๐๗๑๕

ร๖๔๑๗

ร.๓

การนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่ม
ประกาศนียบัตรอาชีพ

ปริญญาโท

ของ

รุ่งอรุณ โธมาศ

๒๓ ต.ค. ๒๕๓๙

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

ตุลาคม ๒๕๓๘

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

197240

การนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่ม
ประกาศนียบัตรอาชีพ

บทคัดย่อ

ของ

รุ่งอรุณ โธมาส

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

ตุลาคม 2538

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ ตามหลักสูตรการฝึกอบรม 3 ด้าน คือ ด้านความรู้พื้นฐานการศึกษานอกระบบเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ ด้านการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติงานในพื้นที่ และด้านทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ เพื่อเปรียบเทียบการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ ตามตัวแปรด้านเพศ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ภาควิชาศาสตร์ที่ปฏิบัติงาน และจำนวนครั้งที่ผ่านการอบรม และเพื่อทราบปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาลักษณะเกี่ยวกับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ จำนวน 225 คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจงจากจำนวนครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพทั่วประเทศ โดยคัดเลือกเฉพาะผู้ที่ผ่านการอบรมและปฏิบัติงานมาแล้วไม่ต่ำกว่า 6 เดือน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า และคำถามปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ และวิธีการของเชฟเฟ

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง
2. ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่มีเพศต่างกัน มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพต่างกัน มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานด้านการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติงานในพื้นที่ และด้านทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่มีภาคภูมิศาสตร์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่ปฏิบัติงานอยู่ในภาคตะวันออก เฉียงเหนือและภาคใต้ มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานด้านการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติในพื้นที่แตกต่างจากครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่ปฏิบัติงานอยู่ในภาคเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่มีจำนวนครั้งของการผ่านการอบรมแตกต่างกัน มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่ผ่านการอบรม 2-3 ครั้ง มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานด้านการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติในพื้นที่แตกต่างจากครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่ผ่านการอบรม 1 ครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. ปัญหาที่พบบ่อยที่สุดเกี่ยวกับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานด้านความรู้พื้นฐานการศึกษานอกระบบเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ คือ ปัญหาเรื่อง ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่มีเวลาพบกลุ่มเพราะต้องทำงานและมีเวลาว่างไม่ตรงกัน ด้านการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติในพื้นที่ คือ ปัญหาเรื่อง ผู้เรียนและผู้ปกครองส่วนใหญ่ยากจน ขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพ ทำให้ไม่ประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพตามที่หลักสูตรกำหนด และด้านทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ คือ ปัญหาเรื่อง มีการจัดการฝึกอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพน้อยเกินไป ทำให้ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพมีทักษะในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรไม่เพียงพอ

8. ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหามีเกี่ยวกับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานที่พบมากที่สุด ด้านความรู้พื้นฐานการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ คือ ข้อเสนอแนะเรื่อง ควรจัดทำมีการพบกลุ่มเป็นรายย่อยแทนกลุ่มใหญ่ ด้านการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติงานในพื้นที่ คือ ข้อเสนอแนะเรื่อง ควรจัดทำมีเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ ให้ผู้เรียนยืมเพื่อประกอบอาชีพในท้องถิ่น และด้านทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ คือ ข้อเสนอแนะเรื่อง ควรจัดอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพเป็นระยะ 6 เดือน ครั้ง หรืออย่างน้อยปีละครั้งอย่างสม่ำเสมอ

THE VOCATIONAL CERTIFICATE PROGRAM'S GROUP FACILITATORS'
APPLICATION OF KNOWLEDGE OBTAINED FROM THE TRAINING
IN PERFORMING THEIR ACTUAL WORKS

AN ABSTRACT

BY

ROONG-AROON OMAS

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University

October 1995

The purposes of this research were to study the vocational certificate program's group facilitators' application of knowledge obtained from the training in performing their actual works according to the contents of 3-area-training curriculum. They are: 1) basic knowledge on nonformal education of vocational certificate curriculum 2) study tour and fieldwork training and 3) necessary skills needed in administering vocational certificate curriculum program. The study intended to compare their application of knowledge obtained from the training in working classified by the following variables : sex, education qualification, work experiences, geographical region of fieldwork, and number of training program attended. The study also intended to learn of their problems encountered in their work performances, and to find appropriate solutions for solving them.

The sample used in this study were 225 vocational certificate program's group facilitators selected from all over the country by purposive sampling for only those who got the training and had worked for not less than 6 months. A rating scale questionnaire with open-ended questions was used for collecting data. The statistics used for analyzing data were percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test and Scheffe's method.

The significant research findings were as follows:

1. The vocational certificate program's group facilitators had applied their knowledge obtained from the training in performing their actual works as a whole and in each particular area at the moderate level.

2. The vocational certificate program's group facilitators with different sexes had significantly statistical difference at the .05 level in their application of trained knowledge in working as a whole, as well as in the particular areas of study tour and fieldwork training and necessary skills needed in administering vocational certificate curriculum program.

3. The vocational certificate program's group facilitators with different education qualifications had no significantly statistical difference in their application of trained knowledge in working as a whole and in each particular area.

4. The vocational certificate program's group facilitators with different work experiences had no significantly statistical difference in their application of trained knowledge in working as a whole and in each particular area.

5. The vocational certificate program's group facilitators with different geographical regions of fieldworks had no significantly statistical difference in their application of trained knowledge in working as a whole, while those who worked in the northeastern and southern regions had significantly statistical difference at the .05 level comparing with those who worked in the northern region in the particular area of study tour and fieldwork training.

6. The vocational certificate program's group facilitators with different numbers of training program attended had significantly statistical difference at the .05 level in their application of trained knowledge in working as a whole, while those who attended

the training program for two-three times had significantly statistical difference at the .05 level comparing with those who attended the training program for only one time in the particular area of study tour and fieldwork training.

7. The problem found most in their application of trained knowledge in working, firstly, in the area of basic knowledge on nonformal education of vocational certificate curriculum was the problem on "most learners had no time for group meeting activity because they had to work and were not free at the same time." Secondly, in the area of study tour and fieldwork training, the problem was on "most learners and their parents were poor and lacked of fund for conducting their occupations that caused them to fail in learning." Finally, in the area of necessary skills needed in administering vocational certificate curriculum program, the problem was on "the provision of training program for them was insufficient that made them have inadequate skills for performing their actual works."

8. The appropriate problem solution found most in their application of trained knowledge in working. firstly. in the area of basic knowledge on nonformal education of vocational certificate curriculum was the solution on "the group meeting activity should be conducted for a small group instead of a big group." Secondly, in the area of study tour and fieldwork training, the solution was on "the fund with low interest should be allocated for poor learners to borrow for conducting their chosen occupations." Finally, in the

area of necessary skills needed in administering vocational certificate curriculum program, the solution was on "the training program should be conducted for them constantly : one time in every six months or at least in every year."

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
การศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... /*เสาวนีย์ เลวลีย์*..... ประธาน

(รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์)

..... *ไพฑูรย์ โพธิ์สาร*..... กรรมการ

(ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร)

คณะกรรมการสอบ

..... /*เสาวนีย์ เลวลีย์*..... ประธาน

(รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์)

..... *ไพฑูรย์ โพธิ์สาร*..... กรรมการ

(ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร)

..... *สุวิมล วัฒนวงศ์*..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รศ.สุวิมล วัฒนวงศ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... *ศิริยุภา พูลสุวรรณ*..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 13 เดือน ๑๑ / ๒๕๓๘ พ.ศ. 2538

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ เพราะความกรุณาอย่างสูงจากรองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร กรรมการ ที่ปรึกษา และรองศาสตราจารย์สุวิทย์ วัฒนวงศ์ ที่กรุณารับเป็นกรรมการสอบปากเปล่า

ขอขอบคุณอาจารย์สุริวัณย์ ล้อมพิพัฒนกุล กัลยาณมิตรผู้มีน้ำใจยิ่ง ช่วยกรุณารวบรวม ติดตามแบบสอบถามกลับคืนให้ผู้วิจัย ขณะที่ผู้วิจัยได้ทุนไปฝึกอบรมภาษาอังกฤษ ที่ชนิดนีย ประเทศออสเตรเลีย เป็นระยะเวลาถึง 6 เดือน รวมทั้งได้ให้คำปรึกษาแนะนำขั้นตอน การทำงานแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ขอขอบคุณอาจารย์ประสงค์ ศรีแสงฉาย กัลยาณมิตรอีก คนที่มีน้ำใจช่วยกรุณาวิเคราะห์ข้อมูล พร้อมทั้งช่วยเหลือ อธิบายการอ่านข้อมูลให้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณอาจารย์วิไลพรรณ สมตระกูล หัวหน้าฝ่ายผู้ให้ความกรุณาและความเข้าใจ แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณผู้อำนวยการยิ่ง กิรติบุรณะ ผู้อำนวยการบุญสม นาวานุเคราะห์ อาจารย์ วินัย สายหงษ์ อาจารย์พิชิต แสงลอย ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้แก่ผู้วิจัย รวมทั้งเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณ ชายแดนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพทุกท่านที่ช่วยกรุณาตอบแบบสอบถาม

ท้ายที่สุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และครูอาจารย์ ทุกท่านที่เคยอบรมสั่งสอน ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยไว้เป็นอย่างสูง รวมทั้งพี่น้องทุกคนในครอบครัวที่คอยให้ความช่วยเหลือสนับสนุน ทุกด้าน ทั้งด้านวิชาการ กำลังใจ และกำลังใจทรัพย์ จนผู้วิจัยสามารถศึกษาเล่าเรียนจนจบระดับ ปริญญามหาบัณฑิต ด้วยความภาคภูมิใจยิ่ง

รุ่งอรุณ โธมาส

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ พุทธศักราช 2533	8
ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ	22
การฝึกอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
สมมติฐานในการวิจัย	35
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	36
ประชากร	36
กลุ่มตัวอย่าง	36
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	42
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
การวิเคราะห์ข้อมูล	44
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	45

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	48
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตร อาชีพ	50
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพโดยรวม รายด้าน และรายข้อ ซึ่งจำแนกความรู้ตามเนื้อหาของหลักสูตรการฝึก อบรม 3 ด้าน	53
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบระดับการนำความรู้จากการ ฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ โดยรวมและ รายด้าน ซึ่งจำแนกตามตัวแปรอิสระด้านเพศ วุฒิทางการ ศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ภาควิชาศาสตร์ที่ปฏิบัติงาน และ จำนวนครั้งที่ผ่านการอบรม	62
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการ นำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่ม ประกาศนียบัตรอาชีพ โดยสรุปข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่สาม ซึ่ง เป็นคำถามปลายเปิด	71
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	79
ความมุ่งหมายของการวิจัย	79
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	79
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	80

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	80
การวิเคราะห์ข้อมูล	81
สรุปผลของการวิจัย	81
อภิปรายผล	85
ข้อเสนอแนะ	92
บรรณานุกรม	95
ภาคผนวก	99
ประวัติย่อของผู้วิจัย	110

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ พุทธศักราช 2533	13
2	เหตุผลของการไม่เรียนต่อ และแนวทางแก้ไขปัญหาของ บอ.	19
3	เนื้อหาวิชาของหลักสูตรการฝึกอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ	27
4	ตารางการฝึกอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ	31
5	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด (ศนจ.) และศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน (ศฝช.) ที่จัด การศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ	37
6	จำนวนและร้อยละของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ จำแนกตามข้อมูล ส่วนตัว	50
7	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพโดยรวมและรายด้าน	53
8	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ ด้านความรู้พื้นฐาน การศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ จำแนกรายข้อ .	54
9	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ ด้านการศึกษาดูงาน และฝึกปฏิบัติในพื้นที่ จำแนกรายข้อ	57
10	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ ด้านทักษะจำเป็นใน การจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ จำแนกรายข้อ	60
11	เปรียบเทียบระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครู ประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่มีเพศต่างกันโดยรวมและรายด้าน	62

12	เปรียบเทียบระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครู ประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันโดยรวมและราย ด้าน	63
13	วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันโดยรวมและรายด้าน	64
14	วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีภาคภูมิศาสตร์ ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันโดยรวมและรายด้าน	65
15	การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพด้านการศึกษา ดูงานและฝึกปฏิบัติในพื้นที่ จำนวนตามภาคภูมิศาสตร์ที่ปฏิบัติงาน	67
16	วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีจำนวนครั้ง ของการผ่านการอบรมแตกต่างกันโดยรวมและรายด้าน	68
17	การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพด้านการศึกษา ดูงานและฝึกปฏิบัติในพื้นที่ จำนวนตามจำนวนครั้งของการผ่านการอบรม ..	70
18	ค่าความถี่และค่าร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการนำความรู้จากการฝึก อบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพ	71
19	ค่าความถี่และค่าร้อยละของข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไข้ปัญหาเกี่ยวกับการนำ ความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตร วิชาชีพ	75

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	กระบวนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร	20
2	รูปแบบการเรียนการสอน	21

ภูมิหลัง

กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีบทบาทการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ ได้จัดทำโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่เรียนจบการศึกษาภาคบังคับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปแล้ว มีทางเลือกที่จะศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพิ่มมากขึ้น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มอบหมายให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดทำหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ พุทธศักราช 2533 ขึ้นอีกหลักสูตรหนึ่ง เพื่อให้เป็นทางเลือกในการให้การศึกษาดังกล่าว

กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ดำเนินการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ พุทธศักราช 2533 ขึ้น สำหรับใช้ดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อตอบสนองนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และให้เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของกลุ่มผู้เรียนที่ต้องการเรียนด้านอาชีพมากกว่าวิชาสามัญ เพื่อนำไปพัฒนาอาชีพของตนให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น โดยหลักสูตรมุ่งเน้นบริการและพัฒนาเยาวชนและประชาชนที่ด้อยโอกาส โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนที่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และไม่ได้เรียนต่อ ซึ่งมีจำนวนมากและถือเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศให้เป็นผู้รู้จักและเข้าใจตนเอง รู้วิธีศึกษาหาความรู้ มองเห็นช่องทางประกอบอาชีพ สามารถสร้างงานอาชีพ ลงมือประกอบอาชีพ และมีรายได้จากการประกอบอาชีพทั้งในระหว่างการเรียนและหลังจากการเรียนจบหลักสูตรไปแล้ว โดยใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตจริงของแต่ละบุคคลมาผสมผสานให้กลมกลืนกับกระบวนการเรียนรู้และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นและชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งจัดเป็นการศึกษาเพื่อประโยชน์ของประชาชนและท้องถิ่นโดยตรง โดยมีครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการดำเนินการตามความมุ่งหมายของหลักสูตรดังกล่าว (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2535 : 1)

ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่จะทำให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพสำเร็จบรรลุเป้าหมายได้ด้วยดี โดยเป็นผู้นำหลักสูตรไปใช้เพื่อให้บรรลุผลโดยตรง และเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่มากที่สุด อาจถือว่าเป็น "หัวใจ" ของการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2535 : 7) เนื่องมาจากว่า หลักสูตรจะพัฒนาขึ้นมาอย่างดีเลิศเพียงใดก็ตาม ถ้าหากผู้ใช้หลักสูตรขาดความเข้าใจอย่างแท้จริง และไม่พร้อมที่จะพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ย่อมประสบความสำเร็จได้ยาก ฉะนั้นก่อนการปฏิบัติหน้าที่ ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพจะต้องผ่านการอบรมพิเศษ หรือผ่านการอบรมมาแล้วเป็นอย่างดี เพื่อให้เข้าใจในเรื่องของหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้อย่างแท้จริง และจากการที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคทั้ง 5 ภาค ทำการฝึกอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพระหว่างวันที่ 25-30 พฤษภาคม 2535 ปรากฏว่า ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพยังขาดความรู้ความเข้าใจหลักสูตรในหลาย ๆ เรื่อง ไม่สามารถนำแบบปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง เช่น การเทียบโอนผลการเรียน การประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร การนำหลักสูตรทักษะอาชีพ เป็นต้น (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2535 : 5) และจากเอกสารสรุปผลการดำเนินงานและผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์การจัดกิจกรรมหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ 2533 - 2534 ของศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพยังมีความเข้าใจหลักสูตรและวิธีดำเนินการตามหลักสูตรไม่ชัดเจนเท่าที่ควร เช่น การพัฒนาหลักสูตรทักษะอาชีพ การจัดแผนการเรียน เป็นต้น เป็นผลให้เกิดการล่าช้าในการดำเนินงานพอสมควร ทำให้ต้องมีการนิเทศติดตามผลเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. ม.ป.ป. : 8 - 9) และจากเอกสารสรุปผลการวิจัยการศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ พุทธศักราช 2533 ของกองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน พบข้อมูลว่า ในการจัดการอบรมในลักษณะ In-Service Training นั้น กรมการศึกษานอกโรงเรียนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรจะได้พิจารณารูปแบบการพัฒนาบุคลากรที่เหมาะสมให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ทั้งนี้เพราะแม้ว่าจะมีการจัดประชุมอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตร

อาชีพถึง 5 ครั้ง และครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพส่วนใหญ่จะเข้ารับการอบรมครบทุกครั้ง แต่ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังไม่เป็นไปตามหลักการของหลักสูตร จึงทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2536 : 31)

จากบทบาหน้าที่ของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีวดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ เป็นพื้นฐานสำคัญเบื้องต้นที่จะทำให้หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพบรรลุผลตามเป้าหมาย แต่ปัจจุบันยังไม่มีการศึกษาวิเคราะห์วิจัยในเรื่องดังกล่าว จึงควรได้ศึกษาเกี่ยวกับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ ว่าครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพมีความรู้ความเข้าใจโดยสามารถนำความรู้หรือประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพบรรลุผลได้มากน้อยเพียงใด รวมทั้งมีปัญหาหรืออุปสรรคใดที่ทำให้ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้เต็มที่ ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาจะช่วยชี้ให้เห็นถึงสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมทั้งก่อนและระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ อันจะเป็นข้อมูลให้ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องของกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้นำไปประกอบการพิจารณาการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพต่อไป รวมทั้งหลักสูตรการฝึกอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ เพื่อให้ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ สามารถนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพบรรลุเป้าหมายได้อย่างแท้จริง

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ โดยจำแนกตามเพศ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ภาควิชาศาสตร์ที่ปฏิบัติงาน และจำนวนครั้งที่ผ่านการอบรม

3. เพื่อทราบปัญหาและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ

ความสำคัญของการวิจัย

1. การศึกษาครั้งนี้ ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นข้อเสนอแนะต่อผู้เกี่ยวข้องของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ประกอบการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพให้มีความเข้าใจและสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. การศึกษาครั้งนี้ ทำให้ได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นข้อเสนอแนะต่อผู้เกี่ยวข้องของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้มีความสามารถในการสอนมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ เป็นครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพทั่วประเทศที่ปฏิบัติงานในปีงบประมาณ 2537 ซึ่งมีทั้งหมดจำนวน 346 คน จำแนกเป็น ภาคเหนือ 62 คน ภาคกลาง 77 คน ภาคตะวันออก 34 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 97 คน และภาคใต้ 76 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากประชากรครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพทั่วประเทศ เฉพาะผู้ผ่านการอบรมตามหลักสูตรการฝึกอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพและปฏิบัติงานในหน้าที่ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพมาแล้วไม่ต่ำกว่า 6 เดือน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 225 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น

2.1.1 เพศ

- 1) ชาย
- 2) หญิง

2.1.2 วุฒิต่างทางการศึกษา

- 1) อนุปริญญา
- 2) ปริญญาตรี

2.1.3 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

- 1) 6 เดือนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 1 ปี
- 2) 1 - 2 ปี
- 3) มากกว่า 2 ปีขึ้นไป

2.1.4 ภาควิชาศาสตร์ที่ปฏิบัติงาน

- 1) ภาคเหนือ
- 2) ภาคกลาง
- 3) ภาคตะวันออก
- 4) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 5) ภาคใต้

2.1.5 จำนวนครั้งที่ผ่านการอบรมของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตร
อาชีพ

- 1) 1 ครั้ง
- 2) 2-3 ครั้ง
- 3) 4 ครั้งขึ้นไป

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน
ของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ แบ่งเป็นความรู้ตามเนื้อหาของหลักสูตรการฝึกอบรม 3
ด้าน ได้แก่

2.2.1 ด้านความรู้พื้นฐานการศึกษานอกระบบเรียนตามหลักสูตรประกาศ
นียบัตรอาชีพ

2.2.2 ด้านการศึกษาทฤษฎีและฝึกปฏิบัติงานในพื้นที่

2.2.3 ด้านทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตร
อาชีพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ หมายถึง ลูกจ้างชั่วคราวที่กรมการศึกษา
นอกระบบเรืยนทาสัญญาจ้างเป็นรายปี เพื่อทำหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร
ประกาศนียบัตรอาชีพ พุทธศักราช 2533 มีหน้าที่ประชาสัมพันธ์การเรียนรู้อตามหลักสูตรประกาศ
นียบัตรอาชีพให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบ จัดหากลุ่มผู้เรียนและร่วมรับสมัครนักศึกษาตามที่ได้รับ
มอบหมาย ให้คำปรึกษาแนะแนวแก่นักศึกษาทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน จัดแผน
การเรียนร่วมกับนักศึกษาทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน จัดแผนการเรียนร่วมกับ
นักศึกษาเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม จัดกิจกรรมพบกลุ่มไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ 6 ชั่วโมง วางแผน
จัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้อของนักศึกษา ติดตามประสานงานทั้งภายใน หน่วยงานอื่น และ
ผู้เกี่ยวข้อง อำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อ จัดหา สนับสนุนหรือเสนอซื้อ

วัสดุการศึกษา ติดตาม กำกับ ดูแลนักศึกษาภายในกลุ่มที่รับผิดชอบจนกว่าจะจบหลักสูตร วัตถุประสงค์ และประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาตามระเบียบที่กำหนด รวบรวมข้อมูลพื้นฐาน สรุปรายงาน ผลการปฏิบัติงาน ส่งหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมตามกำหนด

2. การฝึกอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ หมายถึง การฝึกอบรมตาม หลักสูตรการฝึกอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพของกรมการศึกษานอกโรงเรียนทั้งก่อน และระหว่างปฏิบัติงาน เพื่อให้ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติงาน ตามหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื้อหาสาระของหลักสูตร แบ่งออกเป็น 3 หมวดวิชา ได้แก่

2.1 ความรู้พื้นฐานการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษา ความเชื่อพื้นฐานการศึกษานอก โรงเรียน จิตวิทยาสำหรับครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ ภาพรวมหลักสูตรประกาศนียบัตร อาชีพและบทบาทหน้าที่ของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ

2.2 การศึกษาคูงานและฝึกปฏิบัติในพื้นที่ เป็นการสร้างเสริมทักษะให้แก่ครู ประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพตามบทบาทหน้าที่ ได้แก่ การเตรียมการลงพื้นที่ ประสพการณ์ จริงของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ ตามบทบาท และการฝึกปฏิบัติการในพื้นที่

2.3 ทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ เป็น การเสริมสร้างทักษะให้แก่ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพในเรื่องต่าง ๆ ที่จำเป็นในการ จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ได้แก่ ประสพการณ์ที่ได้รับจากการลงพื้นที่ เทคนิคการจัด ประสพการณ์การเรียนรู้ การจัดทบทวนหลักสูตรทักษะอาชีพรายวิชา การเทียบโอนและการประเมิน ผลการเรียนรู้

3. การนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน หมายถึง การที่ครูประจำ กลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ ได้นำความรู้จากการฝึกอบรมตามหลักสูตรการฝึกอบรมครูประจำกลุ่ม ประกาศนียบัตรอาชีพทั้ง 3 ด้าน ดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ พุทธศักราช 2533
2. ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ
3. หลักสูตรการฝึกอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ พุทธศักราช 2533

เหตุผลและความเป็นมาของการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ พุทธศักราช 2533 หรือเรียกย่อ ๆ ว่า หลักสูตร ปอ.นี้ สืบเนื่องมาจากรัฐบาลมีนโยบาย ส่งเสริมการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาที่ต่อเนื่องจากการ ศึกษาภาคบังคับ ทั้งนี้เนื่องจากผู้จบการศึกษาภาคบังคับหรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้ว มี โอกาสได้เรียนต่อในอัตราไม่สูงพอ กล่าวคือ มีอัตราการเรียนต่อในปี 2524 เพียง 25% ในปี 2525 เพิ่มขึ้นเป็น 43% ในปี 2527 ลดเหลือ 42.8% และในปัจจุบันเพิ่มขึ้นเป็น 44.98% เท่านั้น ซึ่งมีสาเหตุหลายประการคือ 1) มีฐานะยากจน 2) โรงเรียนอยู่ห่างไกลบ้าน การเดินทางไม่สะดวก 3) พ่อแม่ให้ช่วยทำงานประกอบอาชีพ 4) ผู้ปกครองไม่เห็น ประโยชน์ของการเรียนต่อ เพราะเห็นว่าเรียนจบแล้วก็ยังไม่มีการทำงาน ซึ่งมีตัวอย่างให้เห็น อยู่มากมาย (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2533 : 1)

โดยแท้จริงแล้ว การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเป็นระดับพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนา ความรู้ ความสามารถ เพื่อการเป็นพลเมืองดี และมีคุณภาพ การพัฒนากระบวนการคิด การ

มองเห็นช่องทางและการตัดสินใจในการประกอบอาชีพ การขยายขอบข่ายอาชีพได้อย่างมีความเชื่อมั่นขึ้น ตลอดจนการปรับตัวให้สอดคล้องและกลมกลืนกับความเจริญก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของประเทศทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนทั้งที่อยู่ในเมืองและในชนบทเป็นอย่างมาก ให้รู้จักประยุกต์ใช้ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ต่าง ๆ โดยเฉพาะทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและสังคม ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น และเป็นเป้าหมายสำคัญของรัฐบาลในการพัฒนากำลังคนในชาติให้สูงขึ้นอีกระดับหนึ่ง เพื่อให้สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าของประเทศ

กระทรวงศึกษาธิการได้เห็นความสำคัญในเรื่องนี้ และมีนโยบายเร่งรัดให้มีการจัดดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมอบหมายให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดทำหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพขึ้น เพื่อให้เป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นอกเหนือจากหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 และเพื่อเป็นรากฐานการขยายการศึกษาภาคบังคับจาก 6 ปี เป็น 9 ปี ตามแผนปฏิบัติการโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการอีกด้วย

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดสร้างขึ้นนี้มุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาประชาชนผู้ด้อยโอกาสโดยเฉพาะในชนบทที่เรียนจบการศึกษาภาคบังคับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จบแล้ว และไม่ได้ศึกษาต่อได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มผู้เรียนที่ต้องการเรียนด้านอาชีพมากกว่าวิชาสามัญให้รู้จักและเข้าใจตนเอง เรียนรู้วิธีศึกษาหาความรู้ ทักษะหรือประสบการณ์ต่าง ๆ มองเห็นช่องทางการประกอบอาชีพ สร้างงานอาชีพจากสิ่งที่มีอยู่และประกอบการทำให้เกิดมีรายได้ระหว่างเรียนและมีอาชีพอยู่ในท้องถิ่น ตลอดจนการพัฒนาตนเองและชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต การงานและอาชีพ โดยวิธีพึ่งพาตนเอง เป็นประการสำคัญ หลักสูตรดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 29 พฤษภาคม 2533 (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2533 : 1 - 2) หลักสูตรที่ใช้ในการขยายโอกาสทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน ขณะนี้จึงมี 2 หลักสูตรด้วยกันคือ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2533

ปรัชญาการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ปรัชญาการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ มุ่งเน้นที่ความเป็นตัวของตัวเองของแต่ละบุคคล เพราะถือว่าคนเราเป็นผู้มีอิสระ สามารถที่จะนำตนเองและพึ่งตนเองได้ เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ที่จะทำประโยชน์แก่สังคม มีอิสระเสรีภาพที่จะเลือกทำสิ่งต่าง ๆ ในทางที่ดีงาม ไม่ทำให้ผู้ใดเดือดร้อน รวมทั้งตนเองด้วย เป็นผู้มีความรับผิดชอบและสร้างสรรค์สังคมได้ เพราะฉะนั้นการศึกษาจึงมุ่งที่จะพัฒนาคนให้ค้นพบและรู้จักตนเองเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนต้องมีเสรีภาพที่จะเลือกเรียนในสิ่งที่ตนอยากเรียน เพราะเห็นว่าการเรียนรู้เริ่มขึ้นในตัวของผู้เรียนเอง ไม่ใช่เริ่มต้นที่ความรู้ หมายความว่า ผู้เรียนจะให้เห็นความเป็นไปทุก ๆ อย่างรอบด้าน แล้วตัดสินใจเลือกเอาว่าอะไรคือสิ่งที่ตนควรรู้และต้องการเรียน ลักษณะของความรู้จึงเป็นผลจากการเลือกของเอกัตบุคคล แต่ขณะเดียวกันก็มีความจำเป็นที่จะต้องรู้สิ่งอื่น ๆ ที่อยู่ภายนอกตนเองด้วย ลักษณะเช่นนี้จึงแบ่งประเภทของการรู้ออกเป็น 2 ลักษณะคือ 1) การรู้ในสภาวะที่มีอยู่ของตนเอง 2) การรู้สภาวะการที่มีอยู่ทั้งหลายหรืออยู่นอกตัว ทั้งนี้ก็เพื่อให้ผู้เรียนนอกจากจะเข้าใจและค้นพบตนเองแล้ว ยังรู้จักเลือกเรียนรู้ การกระทำ รวมทั้งความเชื่อต่าง ๆ รู้จักแสวงหาความรู้เพื่อสร้างลักษณะชีวิตที่พึงปรารถนาของตนได้ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเป็นหลักสูตรที่มุ่งตอบสนองเอกัตบุคคล ท้องถิ่นและประเทศชาติ มีลักษณะการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มุ่งสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูคือผู้ชี้แนะและผู้อำนวยความสะดวกในการแสวงหาความรู้ของผู้เรียนเท่านั้น ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพ จึงต้องเป็นผู้ที่เข้าใจหลักการจัดการเรียนการสอน ช่วยให้ผู้เรียนค้นพบความเป็นจริงของตัวเอง พร้อมทั้งชี้แนะวิธีการแสวงหาความรู้ พัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีกระบวนการคิด การแสวงหาความรู้ และประสบการณ์เพื่อการพึ่งพาตนเอง โดยอาศัยชุมชน สังคม ผู้รู้ เป็นแหล่งสถานศึกษา นอกจากนี้ยังมุ่งผสมผสานประสบการณ์ในการดำเนินชีวิต การงาน และอาชีพกับการเรียนตามหลักสูตรให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ตลอดจนมุ่งให้ชุมชนสังคมมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามหลักสูตร ภูมิปัญญาชาวบ้านนับเป็นเครื่องมือสำคัญอันหนึ่ง เป็นแหล่งความรู้ที่ผู้เรียนจะเลือกใช้เรียนรู้ เพื่อสร้างลักษณะชีวิตที่พึงปรารถนาของตนเองได้อย่างเสรี เพื่อให้หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพอุดคล้องกับแนวคิดและปรัชญาการศึกษาดังกล่าว กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดหลักการ จุดมุ่งหมาย และโครงสร้างหลักสูตรไว้ดังนี้

หลักการ

หลักการของการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีหลักการสำคัญดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2533 : 3)

1. เป็นการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่าที่ไม่ได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ให้มีโอกาสดูตามหลักสูตรนี้
2. เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีกระบวนการคิด การแสวงหาความรู้ ทักษะ เพื่อการเข้าสู่อาชีพ การประกอบอาชีพหรือการพัฒนาอาชีพ ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เป็นไปตามความพร้อม ความต้องการของตนเอง ชุมชน และสังคม
3. เป็นการจัดการศึกษาที่มีเนื้อหาสาระเป็นรายวิชาจบในตัว ให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนตามความจำเป็นของการประกอบอาชีพที่ตนเองตัดสินใจเลือก
4. เป็นการจัดการศึกษาที่ยอมรับประสบการณ์ทางอาชีพของผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนในหลักสูตร
5. เป็นการจัดการศึกษาที่สนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเอ็กต์บุคคล ท้องถิ่น และประเทศชาติ

จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดหรือได้รับสิ่งต่อไปนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2534 : 43)

1. ให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึก รับผิดชอบต่อตนเอง สังคม ประเทศชาติ โดยตระหนักถึงคุณค่าของความเป็นไทย
2. ให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ และประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะการเทคโนโลยีข่าวสารข้อมูล ฯลฯ ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต การงานและอาชีพ
3. ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจโลกของงานอาชีพ เข้าใจตนเอง สังคม มองเห็นช่องทางประกอบอาชีพ ตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพและหรือพัฒนาอาชีพของตนเองให้เจริญก้าวหน้า
4. ให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพครบกระบวนการ

5. ให้ผู้เรียนรู้วิธีคิดค้น ทดลอง เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพให้มากยิ่งขึ้น

6. ให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมในการประกอบอาชีพและในการดำเนินชีวิต
โครงสร้างของหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ มีหมวดวิชาที่จะต้องเรียน แบ่งออกเป็น 2 หมวดใหญ่ ๆ คือ หมวดวิชาอาชีพ (อช.) มี 4 รายวิชา รวม 72 หน่วยการเรียนรู้ และหมวดส่งเสริมคุณภาพชีวิต (สช.) มี 1 รายวิชา 18 หน่วยการเรียนรู้ รวมทั้ง 2 หมวดวิชา จะมีรายวิชาทั้งหมด 5 รายวิชา และมีจำนวนหน่วยการเรียนรู้ทั้งสิ้น 90 หน่วยการเรียนรู้ โดยเฉลี่ยจะเรียน ปอ.ละ 30 หน่วยการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้หนึ่ง ๆ ใช้เวลาในการเรียนและทำกิจกรรมไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมง โดยกำหนดเวลาเรียนตามหลักสูตรไว้ไม่น้อยกว่า 3 ปี คือ ปอ.1 ปอ.2 และ ปอ.3 ปอ.ละ 1 ปี โดยประมาณ (ยกเว้นมีการเทียบโอน) เมื่อเรียนจบ ปอ.1 หรือ ปอ.2 แล้วไม่เรียนต่อก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถและความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน เพราะหลักสูตร ปอ.แต่ละระดับ คือ ปอ.1 ปอ.2 และ ปอ.3 นั้น วิชาที่เรียนจะจบเปิดเสรีงานแต่ละระดับ โดยไม่จำเป็นต้องต่อเนื่องกันและกัน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2534 : 44 - 46) การเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพได้กำหนดเป้าหมายไว้ดังนี้คือ เมื่อจบ ปอ.1 นักศึกษาจะสามารถเข้าสู่อาชีพได้ เมื่อจบ ปอ.2 นักศึกษาจะสามารถพัฒนาอาชีพให้ดีขึ้นและเมื่อจบ ปอ.3 นักศึกษาจะขยายขอบข่ายการงานอาชีพเป็นผู้ประกอบการมีธุรกิจอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2533 : 2)

ตาราง 1 โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ พุทธศักราช 2533

หมวดวิชา	ปอ. 1			ปอ. 2			ปอ. 3		
	บังคับ	เลือก	รวมหน่วย	บังคับ	เลือก	รวมหน่วย	บังคับ	เลือก	รวมหน่วย
<u>หมวดวิชาอาชีพ</u>									
วิชาโลกของงานอาชีพ	3	-	3	-	3	3	-	2	2
วิชาการจัดการและ									
การตลาด	3	-	3	-	3	3	-	4	4
วิชาทักษะอาชีพ	-	6	6	-	6	6	-	8	8
วิชาการฝึกประกอบการ	12	-	12	12	-	12	10	-	10
<u>หมวดวิชาส่งเสริมคุณภาพ</u>									
<u>ชีวิต</u>									
วิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต	6	-	6	2	4	6	-	6	6
รวม	24	6	30	14	16	30	10	20	30

ตามตารางโครงสร้างหลักสูตร จะเห็นว่าหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ จัดแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 หมวดวิชา ซึ่งมีรายละเอียดเนื้อหาสาระวิชาดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2533 : 4)

1. หมวดวิชาอาชีพ ประกอบด้วยวิชาต่าง ๆ 4 วิชา คือ

1.1 วิชาโลกของงานอาชีพ ว่าด้วยกระบวนการศึกษาค้นคว้า เพื่อให้เข้าใจงานลักษณะขอบข่ายของงานอาชีพ การรู้จักและเข้าใจตนเอง การตัดสินใจเลือกอาชีพ การแสวงหา

ความรู้และประสบการณ์ในอาชีพ การครองชีพ การติดตามประเมินผล และการแสวงหาช่องทางในการพัฒนาอาชีพหรือการขยายขอบข่ายการงานอาชีพ

1.2 วิชาการจัดการและการตลาด ว่าด้วยกิจกรรมที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ ของการประกอบอาชีพ การวางแผน การควบคุม กำกับ ดูแล การประเมินผลและพัฒนาการจัดการและการตลาดเพื่อการประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 วิชาทักษะอาชีพ ว่าด้วยมวลประสบการณ์ในการทำงานและความรู้ที่จำเป็นในอาชีพที่เลือก เพื่อการเข้าสู่อาชีพหรือการประกอบอาชีพหรือการพัฒนาขยายขอบข่ายการงานอาชีพ

1.4 วิชาการฝึกประกอบการ ว่าด้วยกระบวนการฝึกประกอบอาชีพให้มีรายละเอียดระหว่างเรียนเพื่อสร้างประสบการณ์ให้เกิดความเชื่อมั่นในการประกอบอาชีพ หรือการพัฒนาอาชีพ หรือการขยายขอบข่ายอาชีพในโอกาสต่อไป

2. หมวดวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต ว่าด้วยการดำเนินชีวิตในสังคม การแก้ไขปัญหา การพัฒนาคุณภาพชีวิตการงานและอาชีพ โดยการประยุกต์ใช้ศาสตร์ต่าง ๆ และพื้นฐานความรู้ที่จำเป็น

สรุปโครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพได้ดังนี้

หมวดวิชาอาชีพ มี 4 วิชา ได้แก่

วิชาโลกของงานอาชีพ	มี	8	หน่วยการเรียนรู้
วิชาการจัดการและการตลาด	มี	10	หน่วยการเรียนรู้
วิชาทักษะอาชีพ	มี	20	หน่วยการเรียนรู้
วิชาการฝึกประกอบการ	มี	34	หน่วยการเรียนรู้

หมวดวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต มี 1 วิชา คือ

วิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต	มี	18	หน่วยการเรียนรู้
รวมทั้งหมด	มี	90	หน่วยการเรียนรู้

การเรียนการสอนตามหลักสูตร

การเรียนการสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพนี้ มุ่งให้ผู้เรียนศึกษาความรู้ด้วยตนเอง โดยการลงมือศึกษาจากสื่อ จากแหล่งวิทยาการในชุมชน การเรียนรู้ไปกับการปฏิบัติ และการเรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างกลุ่มผู้เรียนด้วยกัน และหรือ ผู้รู้ที่มีอยู่ในชุมชน ดังนั้นการเรียนรู้จึงมี 2 ลักษณะ คือ 75% ของเวลาเรียนจะเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติ และ 25% จะเป็นการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนในกลุ่มเป็นหลัก โดยมีครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำการเรียน ำให้คำแนะนำ วิธีการเรียนรู้ (Learn how to learn) และคอยให้ความช่วยเหลือ

โดยสรุปการเรียนการสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ จะมีลักษณะดังนี้

1. เรียนด้วยตนเองจากชุดการเรียน แบบเรียน แบบฝึกหัด ตามขั้นตอนที่ชี้แนะไว้ โดยศึกษาอยู่กับบ้าน หรือจากแหล่งความรู้ในชุมชน แหล่งหรือสถานประกอบการอาชีพที่อยู่ใกล้เคียงในชุมชน และมาเรียนรู้ร่วมกันในการพบกลุ่มตามแผนการเรียนที่ครูกับนักศึกษาร่วมกันกำหนดไว้
2. เรียนวิชาโลกของงานอาชีพ ซึ่งเป็นวิชาบังคับเป็นวิชาแรกก่อน เพื่อให้เห็นภาพของอาชีพที่จะ เลือกตัดสินใจทำที่เหมาะสมกับตนเองให้ชัดเจน และตัดสินใจเลือกทำอาชีพใด อาชีพหนึ่งที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุดให้ได้ก่อนแล้วจึงเรียนวิชาการจัดการและการตลาด วิชาทักษะอาชีพ วิชาการฝึกประกอบการและวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต ำให้สอดคล้องกับอาชีพที่ตัดสินใจเลือกนั้น
3. สถานที่เรียนอาจใช้บ้าน ศาลาวัด ที่อ่านหนังสือ ศูนย์การเรียน ห้องสมุด บ้านผู้ใหญ่บ้าน ศาลาประชาคม ฯลฯ ตามความสะดวกและความเหมาะสมของนักศึกษาและครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ
4. กลุ่มนักศึกษากลุ่มหนึ่ง ๆ จะมีจำนวนไม่น้อยกว่า 15 คน และไม่เกิน 20 คน โดยจะมีครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ 1 คน ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน จัดการเรียน ร่วมให้คำแนะนำ ติดตาม ดูแล ประเมินผลการเรียนของนักศึกษาแต่ละคนจนกระทั่งเรียนจบตามหลักสูตร (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2534 : 65)

เกณฑ์การประเมินผลและการจบหลักสูตร

การประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ พุทธศักราช 2533 กำหนดให้ใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ พุทธศักราช 2533 พ.ศ. 2534 โดยมีหลักการในการประเมินผลการเรียนดังนี้คือ

1. ให้สถานศึกษามีหน้าที่ประเมินผลการเรียน
2. ให้ประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของวิชาและจุดประสงค์ของรายวิชา
3. ให้ประเมินผลการเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียน ตัดสินผลการเรียน และการจบหลักสูตร

วิธีการประเมินผลการเรียนให้มีวิธีการประเมินผลดังนี้คือ

1. ให้มีการประเมินผลเพื่อให้นักศึกษาทราบความสนใจ ความถนัด ความรู้พื้นฐาน และความเข้าใจชุมชน ซึ่งกระทำในช่วงแรกที่มีการเรียน
2. ให้มีการประเมินผลเพื่อศึกษาความก้าวหน้าในการเรียน และผลกระทบที่มีต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม เพื่อปรับปรุงการเรียนให้ทำการประเมินผลเป็นระยะ ๆ
3. ให้มีการประเมินผลเพื่อสรุปผลการเรียนเมื่อสิ้นสุดการเรียนแต่ละวิชา เพื่อศึกษาผลการเรียนโดยรวม ทั้งนี้การประเมินผลดังกล่าวให้นักศึกษา ครูผู้สอน หรือบุคคลอื่นใดที่สถานศึกษาเห็นสมควรมีส่วนร่วมในการประเมิน

สำหรับการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน มีเกณฑ์ดังนี้คือ ให้ตัดสินผลการเรียนเป็นวิชาโดยถือเกณฑ์การผ่านจำนวนจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ถ้าผ่านจำนวนจุดประสงค์ร้อยละ 80 ขึ้นไป ให้ระดับผลการเรียนดีมาก ร้อยละ 60-79 ให้ระดับผลการเรียนดี หากไม่ถึงร้อยละ 60 ให้ปฏิบัติกิจกรรมหรือส่งงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย และให้ผลการเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด และสำหรับเกณฑ์การจบหลักสูตร นักศึกษาที่จะได้รับอนุมัติให้จบหลักสูตรให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้คือ ได้รับผลการเรียนในส่วนที่บังคับเรียนของวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตร 48 หน่วยการเรียน และได้รับผลการเรียนในส่วนที่เลือกเรียนของวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 42 หน่วยการเรียน โดยให้หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการเรียนและการจบหลักสูตร (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2535 : 221 - 223)

การพัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2533 โดยมีเงื่อนไขดังนี้คือ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2533 : 9 - 10)

1. ให้แต่ละรายวิชาเป็นรายวิชาที่จบในตัวเอง สามารถทำการวัดและประเมินผลเมื่อจบแต่ละรายวิชาได้

2. สถานศึกษาสามารถพัฒนารายวิชาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรแต่ละวิชาที่กำหนดไว้ได้ เพื่อให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้อย่างเหมาะสมกับสภาพปัญหา ความจำเป็น และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยอนุมัติของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค

3. ให้กรมการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด สามารถพัฒนาหลักสูตรกลุ่มรายวิชาและกลุ่มรายวิชาทักษะอาชีพที่นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยยึดจุดประสงค์ของแต่ละกลุ่มรายวิชาที่ปรากฏอยู่ในหลักสูตรนี้ขึ้นไว้ โดยการอนุมัติของกรมการศึกษานอกโรงเรียน หรือศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค

สำหรับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้มีอำนาจในการสั่งยกเลิก เพิ่มเติม และเปลี่ยนแปลงรายวิชา และเนื้อหาของรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2533

ในการพัฒนาหลักสูตร กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้ยึดแนวคิดการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานตามนโยบายของรัฐ เป็นแนวทางและข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. ม.ป.ป. : 3 - 4)

1. จุดมุ่งหมาย เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้น

2. หลักการ เพื่อ

2.1 สอนองความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.2 สาระการศึกษาเป็นการบูรณาการระหว่างวิชาการ วิชาชีพ และสมรรถภาพ

พื้นฐาน

2.3 อาศัยการสนับสนุนจากผู้ปกครอง สถาบันท้องถิ่น หน่วยงานหรือองค์การ

ต่างประเทศ

3. หลักสูตร มีกลุ่มวิชา 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

3.1 กลุ่มสมรรถภาพพื้นฐาน

3.2 กลุ่มวิชาการ

3.3 กลุ่มประสบการณ์อาชีพ โดยจัดสัดส่วนสาระของการศึกษาให้สัมพันธ์กับ

กลุ่มเป้าหมาย

4. วิธีสอน มีหลักการดังนี้คือ

4.1 ไม่ยึดเวลาหรือชั้นปีเป็นหลัก

4.2 เรียนทฤษฎีและปฏิบัติควบคู่กันไป

5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เข้าเรียน โดยวิธี

5.1 ลดค่าใช้จ่ายของผู้เรียน

5.2 จัดการแนะแนวการศึกษาและอาชีพที่มีประสิทธิภาพ

การพัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพนั้น มีแนวการพัฒนาเพื่อวัตถุประสงค์ดังนี้

1. สนองนโยบายของรัฐบาลในการขยายโอกาสทางการศึกษา

2. สร้างทางเลือกและโอกาสให้ผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยเฉพาะที่อยู่ในชนบท ที่ไม่มีโอกาสเรียนต่อ

3. พัฒนากำลังคนให้มีกำลังทางความคิด เพื่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ โดย หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ มีความมุ่งหมายดังนี้

3.1 ให้นักเรียนที่ห่างไกลมีโอกาสเรียน มีอาชีพ มีรายได้ และอยู่ในท้องถิ่น ภูมิลำเนาเดิม

3.2 ให้เป็นการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม โดยใช้ชุมชน สังคม เป็นแหล่งสถาน ศึกษา ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นพื้นฐานความรู้เพื่อการพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิต

3.3 ให้ผู้เรียนมีกระบวนการ "คิดเป็น" เห็นช่องทางในการพัฒนาอาชีพและ คุณภาพชีวิตอย่างเป็นระบบ โดยให้เรียนรู้วิธีเรียน วิธีศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อการพึ่งพา ตนเอง

3.4 ให้ความสำคัญในการดำเนินชีวิตจริงกับการศึกษาตามหลักสูตร เป็นอันหนึ่ง อันเดียวกันหรือผสมผสานกลมกลืนกัน

3.5 ำให้เรียนตามความต้องการของเอกัตบุคคล ท้องถิ่น สังคม และประเทศชาติ

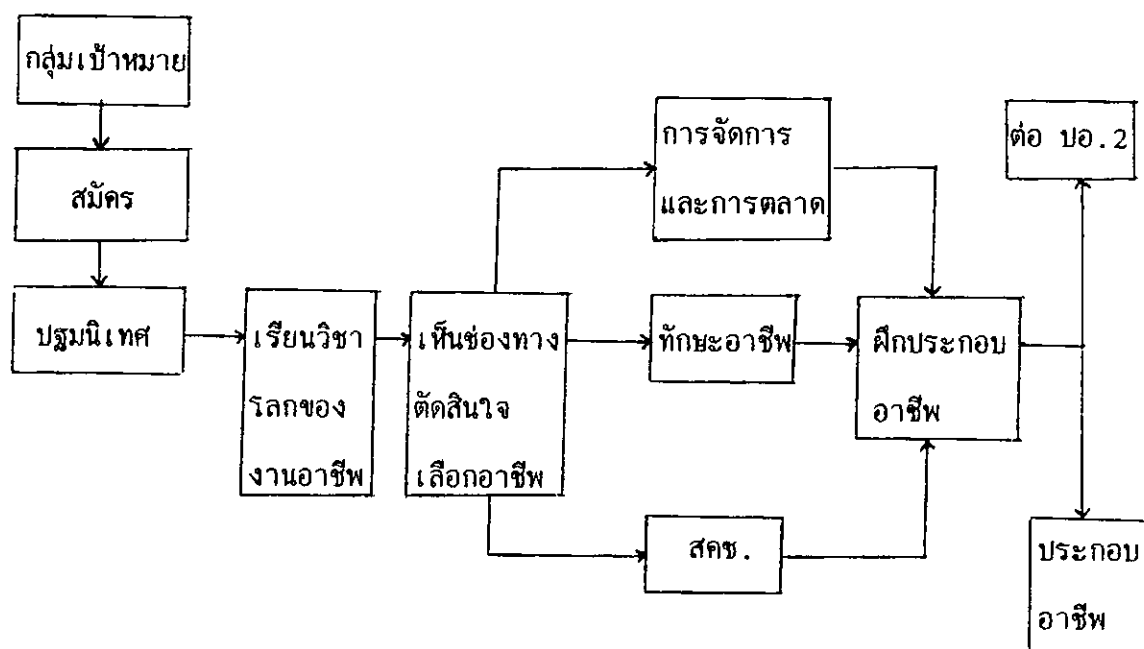
3.6 ระดมทรัพยากรทางการศึกษาและอาชีพในท้องถิ่นมาร่วมจัดการศึกษาให้แกบุตรหลานของตน

นอกจากนี้ยังมุ่งหมายที่จะแก้ปัญหาผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และไม่ได้ศึกษาต่อตามเหตุและผลที่ได้เสนอไว้ในรูปตารางดังนี้

ตาราง 2 เหตุผลของการไม่เรียนต่อ และแนวทางแก้ไขปัญหของ ปอ.

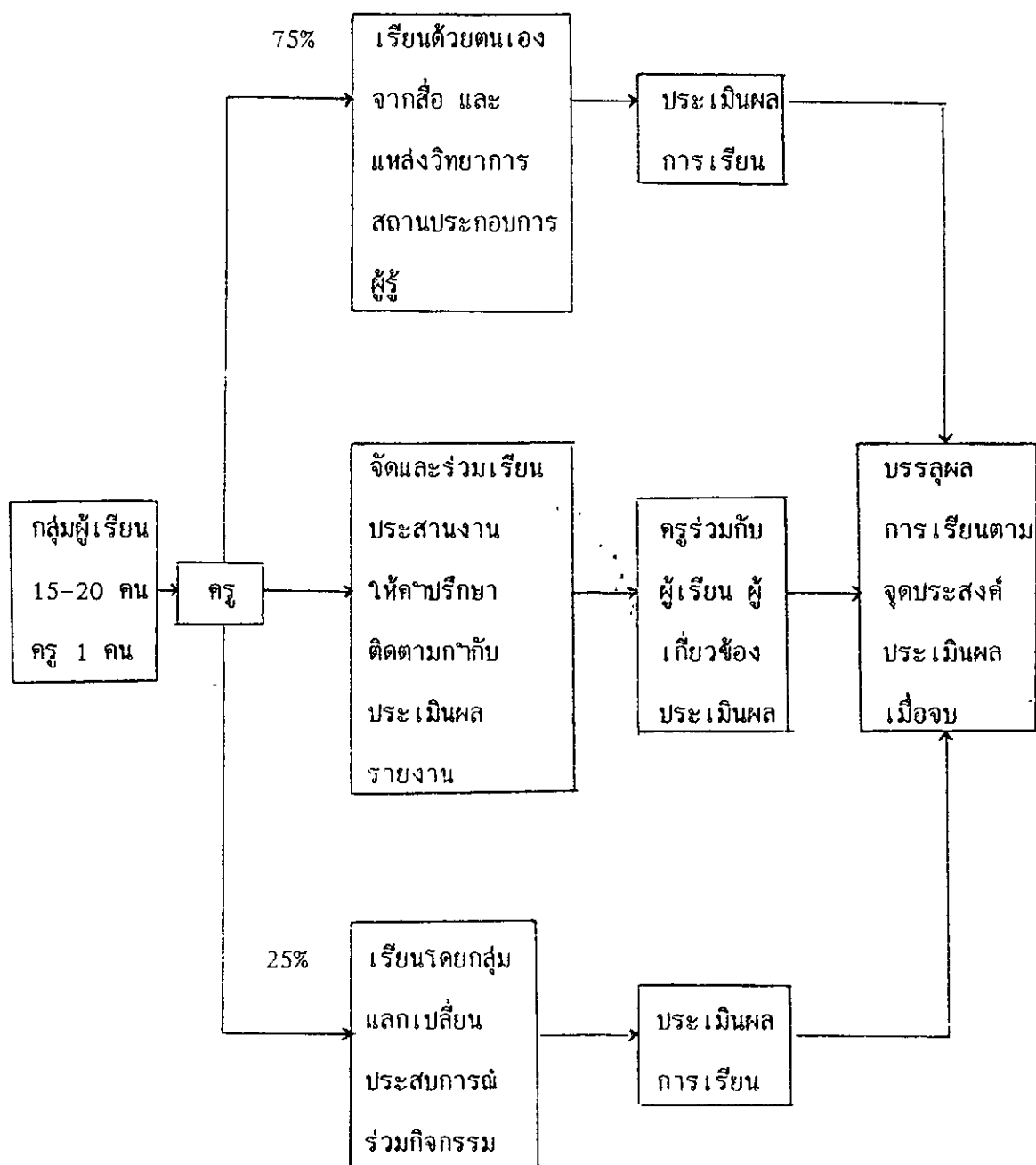
เหตุผลของการไม่เรียนต่อ	ปอ. ช่วยแก้ไขปัญหอย่างไร
1. ยากจน	1. ปอ. เรียนแล้วมีรายได้ระหว่างเรียน มีอาชีพ
2. ผู้ปกครองไม่เห็นคุณค่าของการเรียนต่อ	2. ปอ. ตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง คือ การเรียนเพื่อการมีงานทำ มีรายได้
3. ผู้ปกครองต้องการใช้แรงงานเด็ก	3. ปอ. มีระบบการเรียนที่ผูกติดกับการประกอบอาชีพของผู้ปกครอง
4. การคมนาคมไม่สะดวก	4. จัดการเรียนการสอนในหมู่บ้านผู้เรียน

การพัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ มีขั้นตอน กระบวนการจัดการเรียนการสอน และรูปแบบการเรียนการสอนตามหลักสูตร ดังภาพประกอบ 1 และ 2

ภาพประกอบ 1 กระบวนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร

(กรมการศึกษานอกโรงเรียน. ม.ป.ป. : 9)

ภาพประกอบ 2 รูปแบบการเรียนการสอน

(กรรมการศึกษานอกโรงเรียน. ม.ป.ป. : 10)

คุณสมบัติของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ผู้สมัครขึ้นทะเบียนเรียนเป็นนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ จะต้องมียุทธศาสตร์ดังนี้

1. มีสัญชาติไทย
2. สอบได้วุฒิต่ออย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้
 - ประถมศึกษาปีที่ 6 หรือประถมศึกษาปีที่ 7 (เดิม)
 - หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่วัยระดับที่ 3
 - หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่วัยแบบเปิดเสร็จ ระดับที่ 3
 - หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษาปีที่ 3

(ม.3 เดิม)

- นาฏศิลป์ขั้นต้น ปีที่ 3
- นักร้องชั้นเอก
- หรือหลักสูตรอื่นใด ที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศเทียบให้เท่ากับชั้นประถมศึกษา

ศึกษาปีที่ 6

หมายเหตุ พระภิกษุสามเณร ไม่สามารถเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพนี้ได้

(กรรมการศึกษา นอกรโรงเรียน. 2534 : 61)

ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพ คือ ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นครูประจำกลุ่มของกลุ่มนักศึกษาที่เรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปอ.) พ.ศ.2533 ซึ่งมีคุณสมบัติโดยทั่วไปดังนี้

1. มีคุณสมบัติทั่วไปตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523
2. วุฒิต่อแบบปริญญาหรือเทียบเท่าขึ้นไป
3. ผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด โดยจะเปิดอบรมปีละไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง ในช่วงเวลาประมาณเดือนเมษายน-พฤษภาคม และช่วงเดือนกันยายน-ตุลาคมของทุกปี โดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคทั้ง 5 ภาค

ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการจัดการศึกษาตาม หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ ซึ่งควรมีบทบาทดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2536 : 14)

1. ต้องมีความสนิทสนมกับผู้สอนแต่เป็นผู้อำนวยความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้
2. เห็นคุณค่าของการมีอิสระ เข้าสู่อาชีพ พัฒนาอาชีพ และขยายขอบข่ายการทำงาน อาชีพไปพร้อม ๆ กับนักศึกษา สร้างสรรค์ชีวิตของตนเอง เป็นที่พึ่ง เป็นผู้นำของสังคม ประเทศชาติต่อไป
3. ต้องดำเนินวิถีชีวิต เช่นเดียวกับนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้ตามหลักสูตร ตาม ขั้นตอนต่าง ๆ อย่างจริงจัง เช่น เรียนรถของงานอาชีพ ตัดสินใจเลือกอาชีพได้ เรียนวิชาการ จัดการและการตลาดให้สัมพันธ์กับอาชีพที่เลือก แสวงหาความรู้ในทักษะอาชีพ วางแผนประกอบ การ และประกอบการเข้าสู่อาชีพมีรายได้ เช่นเดียวกับนักศึกษาเพื่อให้มีประสบการณ์ไปแลกเปลี่ยนกับนักศึกษาในการเรียนรู้
4. ให้เสรีภาพในการตัดสินใจในการเลือก การกระทำอย่างมีความรับผิดชอบของ นักศึกษา
5. กระตุ้นให้นักศึกษาอยากเรียน
6. สร้างบรรยากาศของความเคารพยอมรับซึ่งกันและกัน
7. เป็นผู้ประสานประโยชน์ของกลุ่ม
8. เป็นผู้สนับสนุนแทนการเป็นผู้ตัดสินใจ
9. เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ให้มากที่สุด
10. มีการวางแผนร่วมกันกับนักศึกษา
11. ต้องใจเย็น อย่ารีบร้อน เร่งรัด กวดขันการเรียนมากเกินไป
12. ยกย่อง ชมเชย ผลงานของนักศึกษา
13. เป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำแก่นักศึกษา
14. ติดตามความก้าวหน้าของนักศึกษาเป็นรายบุคคล เป็นระยะ ๆ เพื่อสนับสนุนให้นักศึกษาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

นอกจากบทบาทดังกล่าวแล้ว ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพยังมีหน้าที่ดังนี้คือ
(กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2536 : 56)

1. ประชาสัมพันธ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบ
2. จัดหากลุ่มผู้เรียนและร่วมรับสมัครนักศึกษาตามที่ได้รับมอบหมาย
3. ให้คำปรึกษาแนะแนวแก่นักศึกษาทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน
4. จัดแผนการเรียนร่วมกับนักศึกษาทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน
5. จัดแผนการเรียนร่วมกับนักศึกษาเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่ม
6. จัดกิจกรรมพบกลุ่มไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ 6 ชั่วโมง
7. วางแผนจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษา
8. ติดต่อประสานงานทั้งภายใน หน่วยงานอื่น และผู้เกี่ยวข้อง
9. อำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดหา สนับสนุน หรือเสนอซื้อวัสดุการศึกษา
10. ติดตาม กำกับ ดูแลนักศึกษาภายในกลุ่มที่รับผิดชอบจนกว่าจะจบหลักสูตร
11. วัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาตามระเบียบที่กำหนด
12. รวบรวมข้อมูลพื้นฐาน สรุปรายงานผลการปฏิบัติงาน ส่งหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมตามกำหนด

สำหรับเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพนั้น ส่วนใหญ่ใช้การประกาศพร้อมทั้งสรรหาบุคลากรที่เหมาะสมเป็นการภายใน โดยพิจารณาเลือกคนในพื้นที่เป็นหลักและเป็นบุคคลที่สามารถปรับตัวได้สูง ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ จะต้องทำสัญญาเป็นรายปี มีฐานะเป็นลูกจ้างชั่วคราวของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

การฝึกอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ

หลักสูตรการฝึกอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ

จากการที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ประกาศใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ พุทธศักราช 2533 ไปแล้ว ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2533 โดยมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคและจังหวัด รวมทั้งครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพก่อนที่ผู้นั้นจะดำเนินการจัดการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว แต่ในการฝึกอบรมทั้ง 2 ครั้งที่ผ่านมาหลักสูตรการฝึกอบรมยังขาดความชัดเจนในเนื้อหา เทคนิคการฝึกอบรมและสื่อประกอบการฝึกอบรมที่จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดี และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กอปรกับกรมการศึกษานอกโรงเรียนมีนโยบายที่จะรณรงค์งานการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่และครูประจำกลุ่มตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพไปให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคดำเนินการฝึกอบรมแทนกองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ด้วยเหตุนี้กรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยกองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนจึงได้พัฒนาหลักสูตรและสื่อฝึกอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพขึ้น ซึ่งหลักสูตรฝึกอบรมดังกล่าว มีเนื้อหาสาระสำคัญดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2535 : 7 - 12)

1. หลักการของหลักสูตร

1.1 เป็นหลักสูตรฝึกอบรมผู้ที่จะปฏิบัติงานในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.) ทั้งก่อนปฏิบัติงาน (Pre-Service) และระหว่างปฏิบัติงาน (In-Service)

1.2 หลักสูตรฝึกอบรมก่อนปฏิบัติงานเน้นการเตรียมความรู้ ความเข้าใจ และทักษะจำเป็นบางประการ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถปฏิบัติงานตามบทบาทภาระหน้าที่ของตนได้

1.3 หลักสูตรฝึกอบรมระหว่างการปฏิบัติงาน เน้นการฝึกทักษะเพิ่มเติมในเรื่องที่จำเป็นในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.) และแนวทางการแก้สภาพปัญหาจากการดำเนินการหลังจากผู้ผ่านการฝึกอบรมปฏิบัติงานไปแล้วไม่น้อยกว่า 2 เดือน

2. จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดีต่อหลักสูตร ประกาศนียบัตรอาชีว การจัดการเรียนตามหลักสูตร บทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่และครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีว การจัดทำหลักสูตรและสื่อวิชาทักษะอาชีว การประเมินผลการเรียน และสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติงานตามหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. วัตถุประสงค์

ผู้ผ่านการฝึกอบรมทุกคนสามารถ

- 3.1 บอกนโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษานอกโรงเรียนได้
- 3.2 วิเคราะห์ความเชื่อพื้นฐานทางการศึกษานอกโรงเรียนได้
- 3.3 อธิบายจิตวิทยาสำหรับครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีวได้
- 3.4 อธิบายภาพรวมของหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีวได้
- 3.5 อธิบายและแสดงการจัดการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีว
- 3.6 บอกและแสดงบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน และครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีวได้
- 3.7 จัดทำหลักสูตรและสื่อวิชาทักษะอาชีว (รายวิชาได้)
- 3.8 อธิบายการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีวได้
- 3.9 อธิบายการเทียบโอนทักษะทางอาชีวตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีวได้
- 3.10 จัดทำหลักฐานการศึกษาได้
- 3.11 อธิบายระเบียบและแนวทางการดำเนินงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีวได้
- 3.12 แสดงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และเทคนิคการแสวงหาความรู้ได้

4. โครงสร้างเนื้อหาวิชา

เนื้อหาวิชาการศึกษาการฝึกอบรม แบ่งเป็น 3 หมวดวิชา รายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 3 เนื้อหาวิชาของหลักสูตรการฝึกอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ

เนื้อหาวิชา	เวลา
1. ความรู้พื้นฐานการศึกษานอกระบบเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.)	12 ชม.
1.1 นโยบายขยายโอกาสทางการศึกษา	
1.2 ความรู้พื้นฐานการศึกษานอกระบบเรียน	
1.3 จิตวิทยาสำหรับครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ	
1.4 ภาพรวมหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ	
1.5 บทบาทหน้าที่	
- เจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกระบบเรียนจังหวัดที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ	
- เจ้าหน้าที่ทะเบียนหลักฐานการศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบเรียนจังหวัด	
- ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ	
2. การศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติงานในพื้นที่	12 ชม.
3. ทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.)	15 ชม.
รวม	39 ชม.

5. กลุ่มเป้าหมายในการเข้ารับการศึกษา

- 5.1 เจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกระบบเรียนจังหวัดที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ
- 5.2 เจ้าหน้าที่ทะเบียนหลักฐานการศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบเรียนจังหวัด
- 5.3 ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ

วิธีการฝึกอบรม

วิธีการฝึกอบรม แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ฝึกอบรมก่อนปฏิบัติงาน (Pre-Service) เป็นการฝึกอบรมเพื่อเตรียมความรู้ ความเข้าใจ และทักษะจำเป็นบางประการ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของตนได้ ใช้ระยะเวลาการฝึกอบรม 6/7 วันทำการ โดยใช้หลักสูตรการฝึกอบรมที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนพัฒนาขึ้น

ระยะที่ 2 ฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน (In-Service) เป็นการฝึกอบรมเพื่อเป็นการฝึกทักษะเพิ่มเติมในเรื่องที่จำเป็นในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพและแนวทางการแก้สภาพปัญหาจากการดำเนินการหลังจากผู้ผ่านการฝึกอบรมปฏิบัติงานไปแล้วไม่น้อยกว่า 2 เดือน ใช้ระยะเวลาการฝึกอบรม 3 วันทำการ โดยหลักสูตรที่ใช้ในการฝึกอบรม ให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคพัฒนาขึ้นเองตามความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรมของแต่ละภาค

6. การประเมินผล

6.1 ใช้วิธีสังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปรายและซักถาม

6.2 ใช้แบบสอบถามการประเมินตนเอง

คำอธิบายรายวิชา

1. นโยบายขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษาของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ กรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ต้องการให้ผู้จบ ป.6 ได้มีโอกาสเรียนต่อจนจบอย่างต่ำมัธยมศึกษาตอนต้น และเป็นการทำความเข้าใจในเป้าหมายและความสำคัญของหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.) ซึ่งเป็นหลักสูตรหนึ่งในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

2. ความเชื่อพื้นฐานทางการศึกษานอกโรงเรียน เป็นการศึกษาวิเคราะห์ความต้องการหรือความปรารถนาในชีวิตของคนเราโดยทั่วไป พฤติกรรมพื้นฐานของชีวิต การจะอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข กระบวนการคิดเป็น และความต้องการเสรีภาพในการเลือก และตัดสินใจในการดำเนินชีวิตของตนเอง

3. จิตวิทยาสำหรับครูประกาศนียบัตรอาชีพ เป็นการศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างครู นักศึกษาและชุมชนที่จะเป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.) ให้บรรลุเป้าหมาย

4. ภาพรวมหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ เป็นการสร้างความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับความหมายของหลักสูตร หลักการของหลักสูตร ความมุ่งหมายของหลักสูตร ข้อดีของหลักสูตร ลักษณะของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร จุดมุ่งหมาย เกณฑ์การใช้หลักสูตร การจัดการเรียนตามหลักสูตร การประเมินผลการเรียน การเทียบโอนทักษะทางอาชีพ และหลักฐานการศึกษา

5. บทบาทหน้าที่ เป็นการสร้างความเข้าใจ ทักษะและทัศนคติที่ดีต่อบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ บทบาทหน้าที่เจ้าหน้าที่ทะเบียนหลักฐานการศึกษาศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และบทบาทหน้าที่ของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพในการจัดการเรียนตามหลักสูตร

6. การศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติงานในที่ เป็นการสร้างเสริมทักษะให้แก่ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพตามบทบาทหน้าที่ ได้แก่ การศึกษาชุมชน การวางแผนการเรียน การทำแผนการเรียน การจัดกิจกรรม การตัดสินใจเข้าสู่อาชีพ การศึกษาหาความรู้จากชุมชน แหล่งวิทยาการและภูมิปัญญาชาวบ้าน การพัฒนาหลักสูตรสื่อวิชาทักษะอาชีพ การจัดทำหลักฐานการศึกษา การประเมินผลการเรียน และการรายงาน เป็นต้น

7. ทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ เป็นการเสริมสร้างทักษะให้แก่ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพในเรื่องต่าง ๆ ที่จำเป็นในการจัดการเรียนตามหลักสูตร ได้แก่

- เทคนิคการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในการจัดทำแผนการเรียน การลงทะเบียน การทำแผนพบกลุ่ม และการบันทึกการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ
- การจัดทำหลักสูตรทักษะอาชีพรายวิชา
- การประเมินผลการเรียนและการจัดทำหลักฐานการศึกษา

การจัดอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ผ่านมาจนถึงปีงบประมาณ 2536 มีจำนวน 5 ครั้ง คือ

ครั้งที่ 1 กรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้จัด สถานที่จัดอบรมคือ ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนไทย จังหวัดปราจีนบุรี

ครั้งที่ 2 กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัด สถานที่จัดอบรมคือ จังหวัดชลบุรี

ครั้งที่ 3 กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัด สถานที่จัดอบรมคือ จังหวัดนครปฐม

ครั้งที่ 4 และ 5 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเป็นผู้จัด

ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพผ่านการอบรมโดยเฉลี่ยคนละ 3-5 ครั้ง ยกเว้นครูประจำกลุ่มที่บรรจุใหม่จะผ่านการอบรมเพียงครั้งเดียว (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2536 : 23)

	วันที่ 1	วันที่ 2	วันที่ 3	วันที่ 4	วันที่ 5	วันที่ 6	วันที่ 7
8.30	พิธีเปิด	การดำเนิน	ประสบการณ์	ฝึกปฏิบัติ	ประสบการณ์	การจัดทำ	การ
		งาน การจัด	ของครู บอ.	การในพื้นที่	ที่ได้รับจาก	หลักสูตร	ประเมินผล
9.00		กิจกรรมตาม	ตามบทบาท		การลงพื้นที่	ทักษะอาชีพ	การเรียนรู้
	นโยบาย	หลักสูตรบอ.	หน้าที่			รายวิชา	
10.00	-----						
	ความเชื่อ						
11.00	+						ปิดการ
12.30	จิตวิทยา						อบรม
พักกลางวัน รับประทานอาหาร							
13.30	ภาพรวม	บทบาทภาระ	ฝึกปฏิบัติใน	ฝึกปฏิบัติใน	เทคนิคการ		
14.30	ของ	หน้าที่	พื้นที่	พื้นที่	จัดประสบ-		
	หลักสูตร				การณ์การ		
	ประกาศ-				เรียนรู้		
	นียบัตร						
	อาชีพ						
16.30	สรุปผล	เตรียมการ			สรุปผลการ	สรุปผลการ	
	การ	ลงพื้นที่			อบรมประจำ	อบรมประจำ	
	อบรม				วัน	วัน	
	ประจำวัน						
17.00							

หมายเหตุ การฝึกอบรมปฏิบัติการในพื้นที่อาจปฏิบัติใน 1 วัน หรือ 2 วัน ตามความเหมาะสมของแต่ละภาค

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพโดยตรง ยังไม่มีปรากฏ แต่พอมองงานวิจัยที่ใกล้เคียงดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2518 : 110) ได้ทำการประเมินผลการศึกษาผู้ใหญ่วัยเบ็ดเสร็จ ด้านการดำเนินการเรียนการสอนและสภาพทั่ว ๆ ไป พบว่า ผู้เรียนที่สอนโดยครูที่มีวุฒิต่างกัน ได้คะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีแนวโน้มว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่สอนโดยครูที่มีวุฒิสองชั้นจะมากกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาที่สอนโดยครูที่มีวุฒิต่ำกว่า และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ พบว่า ผู้เรียนที่เรียนกับครูผู้มีประสบการณ์มากกว่า จะได้คะแนนเฉลี่ยมากกว่าผู้เรียนที่เรียนกับครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า

บุญทัน เฝ้าเจริญ (2522 : 89) ทำการศึกษาปัญหาและความต้องการของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงรายและพะเยา ที่มีความสัมพันธ์กับการปรับปรุงหลักสูตรและการให้บริการของวิทยาลัยครูเชียงรายแก่ครูประจำการ พบว่า ปัญหาของครูที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี มีปัญหาด้านการเรียนการสอนมากกว่าครูที่มีอายุราชการตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

สุคใจ บุญอารีย์ (2522 : 2) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของครูประถมศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานีต่อการอบรมครูประจำการ พบว่า อุปสรรคในการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน คือ งบประมาณ สื่อการสอน คู่มือ ตำรา รวมทั้งการเรียนรู้ และประสบการณ์

ชานนท์ พงษ์อุดม (2526 : ง) ได้ศึกษาวิจัยเรื่ององค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัคร เติมนการสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ตัวแปรด้านเพศ วุฒิ ประสบการณ์ และภูมิสำเนาในการปฏิบัติงาน มีผลต่อการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัคร สามารถนำไปพยากรณ์ผลการปฏิบัติงานได้ ซึ่งจากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 13 หรือร้อยละ 15 จากการวิเคราะห์การจำแนกพหุคูณ

ภัทรกุล จริยวิทยานนท์ (2529 : 8) กล่าวว่า สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ได้ทำการติดตามผลการใช้หลักสูตรใหม่คือ หลักสูตรคณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษาของสถาบัน พบว่า ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร คือ ครูส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายและกระบวนการเรียนการสอนตามแนวของหลักสูตร ทั้งนี้เนื่องจากการจัดอบรมเพื่อชี้แจงจุดประสงค์ เนื้อหา และวิธีสอนให้แก่ครูยังทำไม่ได้ทั่วถึง

สุเทพ อ่วมเจริญ (2529 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัญหาเรื่องการปฏิบัติงาน การศึกษานอกโรงเรียนของครูประจำกลุ่มการศึกษาทางวิทยุและใบปรมิย์ พบว่า องค์ประกอบส่วนตัวของครูประจำกลุ่ม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิ จำนวนปีที่อยู่ในท้องถิ่นที่จัดตั้งกลุ่ม รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประสบการณ์การสอนผู้ใหญ่ จำนวนวันในการเข้าฝึกอบรม และความรู้เกี่ยวกับงาน ทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์และสามารถพยากรณ์ผลการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ได้ร้อยละ 17 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .01$ เมื่อวิเคราะห์แยกเป็นรายตัวแปร มีตัวแปรด้านเพศเพียงตัวแปรเดียวเท่านั้นที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุกิจ ประกอบผล (2532 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครเดินสอนการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ตัวแปรด้านเพศและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มีผลต่อการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครเดินสอนการศึกษานอกโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (2534 : 184) ได้ทำการวิจัยติดตามผลโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ด้านหลักสูตรความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของครูยังมีน้อยและไม่สามารถพัฒนาหลักสูตรต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลายและพอเพียงกับผู้เรียน นอกจากนี้ยังพบว่า เอกสารประกอบหลักสูตร ไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาและครู ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนหรือกิจกรรมต่าง ๆ ตามกระบวนการเรียนการสอนของหลักสูตรได้ ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษาไม่มีคู่มือเรียน แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ บางคนอยู่ห่างไกลจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ได้แก่ ที่อ่าน ห้องสมุด แหล่งความรู้ สถานประกอบการ ผู้รู้ และบางคนไม่มีเวลาที่จะศึกษาจากสื่อหลาย ๆ ประเภท ทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุผลเท่าที่ควร

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคใต้ (2535 : 70) ได้ทำการวิจัยติดตามผลโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาในภาคใต้ พบว่า ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญในการจัดการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ได้แก่ การขาดแคลนแหล่งวิทยาการด้านอาชีพในท้องถิ่น ความไม่ชัดเจนของวิธีการประเมินผลการเรียน การขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนการสอน และความไม่ละเอียดชัดเจนและง่ายต่อการทำความเข้าใจของเนื้อหาวิชาที่กำหนดให้นักศึกษาเรียนด้วยตนเอง ความไม่สะดวกของสถานที่พบกลุ่ม ได้แก่ การขาดแคลนโต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์อำนวยความสะดวก การจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนในบางพื้นที่

ทองจันทร์ กันธิยะ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความเข้าใจในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน พบว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีเพศ ภูมิลำเนา วุฒิการศึกษา และภูมิภาคในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนต่างกัน มีความเข้าใจในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความเข้าใจในการปฏิบัติงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อเล็กซานเดอร์ และซิมมอนส์ (Alexander and Simmons. 1975 : 42 - 55) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนในประเทศเบเนดริโกและประเทศมาเลเซีย โดยในประเทศเบเนดริโก ใช้กลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนโรงเรียนรัฐบาล เกรด 3 เกรด 6 เกรด 9 และเกรด 12 จำนวน 182,000 คน ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความสามารถของผู้เรียน คือ วุฒิ และเพศ ของครูผู้สอน ในประเทศมาเลเซีย ใช้กลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 7,674 คน ผลการวิจัยพบว่า วุฒิ ประสบการณ์ และการฝึกอบรมของครู มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานในการวิจัย

1. ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่มีเพศต่างกัน มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน
2. ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน
3. ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน
4. ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่มีภาคภูมิศาสตร์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน
5. ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่ผ่านการฝึกอบรมมาอย่างน้อยต่างกัน มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. ประชากร
2. กลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพทั่วประเทศที่ปฏิบัติงานในปีงบประมาณ 2537 ทั้งหมดจำนวน 346 คน จำแนกเป็นภาคเหนือ 62 คน ภาคกลาง 77 คน ภาคตะวันออก 34 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 97 คน และภาคใต้ 76 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงจากจำนวนครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพทั่วประเทศ โดยคัดเลือกเฉพาะผู้ผ่านการอบรมตามหลักสูตรการฝึกอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพ และปฏิบัติ

งานในหน้าที่มาแล้วไม่ต่ำกว่า 6 เดือน จากแบบสอบถามที่ส่งคืนมา ได้กลุ่มตัวอย่างที่ผ่านเกณฑ์การเลือกจำนวนทั้งสิ้น 225 คน จำแนกเป็น ภาคเหนือ 29 คน ภาคกลาง 68 คน ภาคตะวันออก 25 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 61 คน และภาคใต้ 42 คน ดังตาราง 5

ตาราง 5 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด (ศนจ.) และศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน (ศฝช.) ที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ

ภาค	รายชื่อศูนย์ฯ ที่จัดหลักสูตร บอ.	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
เหนือ	1. ศนจ. กำแพงเพชร	4	1
	2. ศนจ. เชียงราย	2	–
	3. ศนจ. เชียงใหม่	3	1
	4. ศนจ. ตาก	3	3
	5. ศนจ. นครสวรรค์	5	1
	6. ศนจ. น่าน	4	4
	7. ศนจ. พะเยา	3	2
	8. ศนจ. พิจิตร	5	2
	9. ศนจ. พิชญ์โลก	6	1
	10. ศนจ. เพชรบูรณ์	2	–
	11. ศนจ. แพร่	3	1
	12. ศนจ. แม่ฮ่องสอน	3	1
	13. ศนจ. ลำปาง	2	1
	14. ศนจ. ลำพูน	3	3

ตาราง 5 (ต่อ)

ภาค	รายชื่อศูนย์ฯ ที่จัดหลักสูตร ปอ.	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	15. ศนจ.สุโขทัย	2	-
	16. ศนจ.อุดรดิตถ์	6	6
	17. ศฝช.ตาก	6	2
	รวม	62	29
กลาง	18. ศนจ.กาญจนบุรี	1	1
	19. ศนจ.ชัยนาท	4	4
	20. ศนจ.นครปฐม	4	3
	21. ศนจ.นนทบุรี	1	1
	22. ศนจ.ปทุมธานี	2	-
	23. ศนจ.ประจวบคีรีขันธ์	3	3
	24. ศนจ.พระนครศรีอยุธยา	4	4
	25. ศนจ.เพชรบุรี	3	3
	26. ศนจ.ราชบุรี	4	2
	27. ศนจ.ลพบุรี	3	3
	28. ศนจ.สมุทรสงคราม	3	3
	29. ศนจ.สมุทรสาคร	2	1
	30. ศนจ.สระบุรี	2	2
	31. ศนจ.สิงห์บุรี	5	5

ตาราง 5 (ต่อ)

ภาค	รายชื่อศูนย์ฯ ที่จัดหลักสูตร ปอ.	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	32. ศนจ.สุพรรณบุรี	8	8
	33. ศนจ.อ่างทอง	15	12
	34. ศนจ.อุทัยธานี	13	13
	รวม	77	68
ตะวันออก	35. ศนจ.จันทบุรี	5	3
	36. ศนจ.ฉะเชิงเทรา	5	3
	37. ศนจ.ชลบุรี	3	2
	38. ศนจ.ตราด	3	3
	39. ศนจ.นครนายก	4	3
	40. ศนจ.ระยอง	5	2
	41. ศนจ.สมุทรปราการ	2	2
	42. ศนจ.สระแก้ว	2	2
	43. ศผช.สระแก้ว	5	5
	รวม	34	25
ตะวันออก	44. ศนจ.กาฬสินธุ์	4	—
เจียงเหนือ	45. ศนจ.ขอนแก่น	4	—

ตาราง 5 (ต่อ)

ภาค	รายชื่อศูนย์ฯ ที่จัดหลักสูตร ปอ.	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	46. ศนจ.ชัยภูมิ	5	4
	47. ศนจ.นครพนม	6	4
	48. ศนจ.นครราชสีมา	10	6
	49. ศนจ.บุรีรัมย์	3	-
	50. ศนจ.มหาสารคาม	7	5
	51. ศนจ.มุกดาหาร	6	5
	52. ศนจ.ยโสธร	2	-
	53. ศนจ.ร้อยเอ็ด	8	8
	54. ศนจ.เลย	5	4
	55. ศนจ.ศรีสะเกษ	3	2
	56. ศนจ.สกลนคร	6	-
	57. ศนจ.สุรินทร์	3	3
	58. ศนจ.หนองคาย	4	3
	59. ศนจ.อุดรธานี	4	3
	60. ศนจ.อุบลราชธานี	9	6
	61. ศพช.เลย	5	5
	62. ศพช.สุรินทร์	3	3
รวม		97	61

ตาราง 5 (ต่อ)

ภาค	รายชื่อศูนย์ฯ ที่จัดหลักสูตร ปอ.	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ใต้	63. ศนจ.กระบี่	5	2
	64. ศนจ.ชุมพร	2	-
	65. ศนจ.ตรัง	2	1
	66. ศนจ.นครศรีธรรมราช	8	3
	67. ศนจ.นราธิวาส	7	3
	68. ศนจ.ปัตตานี	6	-
	69. ศนจ.พังงา	4	2
	70. ศนจ.พัทลุง	10	8
	71. ศนจ.ภูเก็ต	2	-
	72. ศนจ.ยะลา	7	6
	73. ศนจ.ระนอง	3	3
	74. ศนจ.สงขลา	14	11
	75. ศนจ.สตูล	2	-
	76. ศนจ.สุราษฎร์ธานี	4	3
	รวม	76	42
รวมทั้งสิ้น		346	225

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรการฝึกอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพและหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ พุทธศักราช 2533 เอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสอบถามจากผู้ที่เกี่ยวข้องในด้านการพัฒนาหลักสูตรทั้ง 2 หลักสูตร และครูประจำกลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำผลจากการศึกษาค้นคว้าตามข้อ 1 มากำหนดรายละเอียดเนื้อหาข้อคำถาม สร้างเป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 สอบถามระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้พื้นฐานการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ ด้านการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติงานในพื้นที่ และด้านทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพไปใช้ในการปฏิบัติงาน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ จำนวน 30 ข้อ โดยกำหนดน้ำหนักคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.00	หมายถึง	ปฏิบัติมาก	ให้คะแนน	3
คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง	ให้คะแนน	2
คะแนนเฉลี่ย 0.01 - 1.49	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย	ให้คะแนน	1
คะแนนเฉลี่ย 0.00	หมายถึง	ไม่ได้ปฏิบัติ	ให้คะแนน	0

ตอนที่ 3 สอบถามข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการนำความรู้จากการฝึกอบรมทั้ง 3 ด้าน ไปใช้ในการปฏิบัติงาน เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เมื่อผู้วิจัยสร้างเครื่องมือแล้ว ได้นำไปตรวจสอบคุณภาพดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity) นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ประธานและกรรมการควบคุมปริมาณนิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตรของกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 4 คน พิจารณาเกี่ยวกับการใช้ภาษา ความชัดเจนของข้อคำถาม รวมทั้งความครอบคลุมและตรงตามเนื้อหา
2. หลังจากปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามข้อ 1 เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำไปทดลองใช้ (Try out) กับครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดที่สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออก จำนวน 27 คน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ กับเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ ปรากฏว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ .92 ซึ่งถือว่าเป็นแบบสอบถามที่สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงกรมการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อขอหนังสือจากกรม ในการส่งแบบสอบถามไปให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด (ศนจ.) และศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน (ศฝช.) ที่จัดกิจกรรมการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพทั่วประเทศ
2. ส่งหนังสือและแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการศูนย์ โดยขอความอนุเคราะห์ทำให้ศูนย์ช่วยแจกแบบสอบถามแก่ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพ และรวบรวมส่งคืนให้แก่ผู้วิจัยทางไปรษณีย์ โดยผู้วิจัยได้สอดซองติดแสตมป์ พร้อมทั้งกำหนดซองถึงตัวผู้วิจัยไปด้วย กำหนดช่วงเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนกันยายน 2537

3. ติดตามผลการรวบรวมข้อมูลและประสานงานกับศูนย์ เพื่อขอรับแบบสอบถามคืนตามกำหนดระยะเวลา ผลการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น จำนวน 290 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.82 ของแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 346 ฉบับ

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งสิ้นจำนวน 290 ฉบับ มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ พร้อมทั้งเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในการวิจัย พบว่า มีแบบสอบถามที่สามารถนำไปวิเคราะห์ผลการวิจัยได้ 225 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 65.03 ของแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 346 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้คัดเลือกไว้แล้วทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ โดยการแจกแจงความถี่ และคำนวณหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. เปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยการใช้ t-test และกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ใช้ F-test หากพบว่ามี ความแตกต่างระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้ทดสอบต่อไปเพื่อหาความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's Method) การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติดังกล่าว ใช้โปรแกรม SPSS/PC⁺ กับไมโครคอมพิวเตอร์
4. วิเคราะห์ข้อคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขในการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

(α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1972 : 126) ใช้สูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด

n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถามทั้งฉบับ

S_t^2 แทน ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

S_i^2 แทน ค่าความแปรปรวนรายข้อ

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนเป็นรายข้อ

2. การคำนวณค่าสถิติพื้นฐาน

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีหาค่าร้อยละ

จากสูตร

$$\text{ค่าร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยวิธีหาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ใช้สูตร (Ferguson. 1976 : 47)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation) ใช้สูตร (Ferguson.

1976 : 64)

$$S = \sqrt{\frac{N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N - 1)}}$$

เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนผู้เกี่ยวข้องในกลุ่มตัวอย่าง

ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

ΣX^2 แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระ

ต่อกัน โดยคำนวณจากสูตร (ลิวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 86)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s^2_1}{n_1} + \frac{s^2_2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t - distribution

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

s^2_1, s^2_2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

n_1, n_2 แทน ค่าขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ใช้วิธี

วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) โดยคำนวณ

จากสูตร (ลิวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 95)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าการแจกแจงความถี่ของ F

MS_b แทน ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อผลการวิเคราะห์มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้ทดสอบ เพื่อหาความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's Method) (ลัดดาวัลย์ หวังพานิช. 2528 : 233 - 234)

$$S = \sqrt{(K-1) F(\alpha; , df_1, df_2)} \sqrt{MSE \left[\sum_{j=1}^k \frac{(C_j)^2}{n_j} \right]}$$

เมื่อกำหนดค่าให้ S แทน ค่าวิกฤตแบบเชฟเฟ

K แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

$F(\alpha; , df_1, df_2)$ แทน ค่าเอฟที่ได้จากตารางการแจกแจงเอฟในตาราง H โดยที่กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ (α) และ df_1 คือ df_b ถ้าเป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ ด้านเดียวหรือ df_c หรือ df_r ถ้าเป็นการวิเคราะห์ ความแปรปรวนแบบสองด้าน ส่วน df_2 คือ df_w

MSE แทน ค่าความคลาดเคลื่อนของความแปรปรวนที่ได้มาจาก ตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน ตัวประมาณค่าของ MSE คือ MS_w

n_j แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม

C_j แทน สัมประสิทธิ์ของการเปรียบเทียบ (Contrast)

ซึ่งจะมีค่าเป็น 1, -1, 1, -1, ..., -1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาการวิจัย การนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้น ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่ม
F	แทน	ค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยมากกว่าสองกลุ่ม
q	แทน	ค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่
df	แทน	ชั้นของความเป็นอิสระ
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของคะแนน
*	แทน	ค่าความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ยและการแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดค่าคะแนนเฉลี่ยเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแปลความหมายของระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานไว้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.00 หมายถึง มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้
ในการปฏิบัติงานระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้
ในการปฏิบัติงานระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 0.01 – 1.49 หมายถึง มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้
ในการปฏิบัติงานระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 0.00 หมายถึง ไม่ได้มีการนำความรู้จากการฝึกอบรม
ไปใช้ในการปฏิบัติงาน

การนำเสนอข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนในการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลตาม
ลำดับชั้น ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการ
ปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพโดยรวม รายด้าน และรายข้อ ซึ่งจำแนก
ความรู้ตามเนื้อหาของหลักสูตรการฝึกอบรม 3 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านความรู้พื้นฐานการศึกษานอกระบบเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ

2.2 ด้านการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติงานในพื้นที่

2.3 ด้านทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรม
ไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพโดยรวมและรายด้าน ซึ่งจำแนก
ตามตัวแปรอิสระด้านเพศ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ภาควิชาศาสตร์ที่
ปฏิบัติงาน และจำนวนครั้งที่ผ่านการอบรม

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับปัญหาการนำความรู้จาก
การฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพโดยสรุปข้อมูลจาก
แบบสอบถามตอนที่สาม ซึ่งเป็นข้อคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพจำแนกตามข้อมูลส่วนตัว

ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง		จำนวน	ร้อยละ
เพศ			
ชาย		88	39.10
หญิง		137	60.90
	รวม	225	100.00
วุฒิทางการศึกษา			
อนุปริญญา		95	42.20
ปริญญาตรี		130	57.80
	รวม	225	100.00
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน			
6 เดือนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 1 ปี		75	33.30
1 - 2 ปี		89	39.60
มากกว่า 2 ปีขึ้นไป		61	27.10
	รวม	225	100.00

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
ภาคภูมิศาสตร์ที่ปฏิบัติงาน		
ภาคเหนือ	29	12.90
ภาคกลาง	68	30.20
ภาคตะวันออก	25	11.10
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	61	27.10
ภาคใต้	42	18.70
รวม	225	100.00
จำนวนครั้งที่ผ่านการอบรม		
1 ครั้ง	109	48.50
2 - 3 ครั้ง	91	40.40
4 ครั้งขึ้นไป	25	11.10
รวม	225	100.00

จากตาราง 6 แสดงว่าครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวนทั้งสิ้น 225 คน เมื่อจำแนกศึกษาตามลักษณะของตัวแปรอิสระ ได้ผลดังนี้

ด้านเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 225 คน จำแนกเป็นเพศชาย 88 คน เพศหญิง 137 คน คิดเป็นร้อยละ 39.10 และ 60.90 ตามลำดับ

ด้านวุฒิทางการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีวุฒิทางการศึกษาระดับอนุปริญญา 95 คน และระดับปริญญาตรี 130 คน คิดเป็นร้อยละ 42.20 และ 57.80 ตามลำดับ

ด้านประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 1 ปี มีจำนวน 75 คน ที่มีประสบการณ์ 1-2 ปี มีจำนวน 89 คน และที่มีประสบการณ์มากกว่า 2 ปีขึ้นไป จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 39.60 และ 27.10 ตามลำดับ

ด้านภาคภูมิศาสตร์ที่ปฏิบัติงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติงานอยู่ในภาคเหนือ มี 29 คน ภาคกลาง 68 คน ภาคตะวันออก 25 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 61 คน และภาคใต้ 42 คน คิดเป็นร้อยละ 12.90 30.20 11.10 27.10 และ 18.70 ตามลำดับ

ด้านจำนวนครั้งที่ผ่านการอบรม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ผ่านการอบรม 1 ครั้ง มีจำนวน 109 คน ที่ผ่านการอบรม 2-3 ครั้ง มีจำนวน 91 คน และที่ผ่านการอบรม 4 ครั้งขึ้นไป มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 48.50 40.40 และ 11.10 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพโดยรวม รายด้านและรายข้อ ซึ่งจำแนกความรู้ตามเนื้อหาของหลักสูตรการฝึกอบรม 3 ด้าน

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพโดยรวม รายด้านและรายข้อ ซึ่งจำแนกความรู้ตามเนื้อหาของหลักสูตรการฝึกอบรม 3 ด้าน ดังตาราง 7 - 10

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพโดยรวมและรายด้าน

ความรู้ตามเนื้อหาของหลักสูตรการฝึกอบรม	ระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านความรู้พื้นฐานการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตร			
ประกาศนียบัตรอาชีพ	2.47	0.46	ปานกลาง
ด้านการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติงานในพื้นที่	2.40	0.48	ปานกลาง
ด้านทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตามหลักสูตร			
ประกาศนียบัตรอาชีพ	2.34	0.45	ปานกลาง
รวม	2.40	0.41	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่าครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.40$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ($\bar{X} = 2.34 - 2.47$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพ ด้านความรู้พื้นฐานการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำแนกรายข้อ

ข้อ	ด้านความรู้พื้นฐานการศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ	ระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	ประชาสัมพันธ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรให้แก่ กลุ่มเป้าหมาย ผู้นำ และผู้เกี่ยวข้องในท้องถิ่น ทราบ เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตาม หลักสูตร	2.39	0.67	ปานกลาง
2.	รับสมัครผู้เรียนร่วมกับศูนย์การศึกษานอก โรงเรียน	2.11	0.96	ปานกลาง
3.	ปฐมนิเทศให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการ วัตถุประสงค์ โครงสร้างหลักสูตร วิธีการเรียนการสอน และ การลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตร	2.40	0.71	ปานกลาง
4.	ให้คำปรึกษา แนะนำ แนะนำการศึกษาและ อาชีพให้แก่ผู้เรียนทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน	2.60	0.57	มาก
5.	จัดกิจกรรมพบกลุ่มให้แก่ผู้เรียน	2.47	0.58	ปานกลาง
6.	อำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเรียนให้ผู้เรียน สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การแนะนำ วิทยากร แหล่งวิทยากร สื่อเสริมความรู้ด้าน อาชีพจากหน่วยงานต่าง ๆ ฯลฯ	2.33	0.66	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	ด้านความรู้พื้นฐานการศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ	ระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
7.	จัดสิ่งแวดล้อมการเรียนหลาย ๆ แบบ เพื่อให้ ผู้เรียนมีเสรีภาพและโอกาสที่จะตัดสินใจเลือก เรียนวิชาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง	2.20	0.65	ปานกลาง
8.	จัดบรรยากาศในการเรียนให้มีความอบอุ่นเป็น มิตร และยอมรับซึ่งกันและกัน	2.53	0.61	มาก
9.	จัดการเรียนการสอนแบบให้ผู้เรียนเป็นศูนย์ กลางของการเรียนรู้ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนค้นพบ และรู้จักตนเอง	2.40	0.59	ปานกลาง
10.	สอนให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดเป็นในการ แก้ปัญหาการเรียน การประกอบอาชีพ และการ ดำรงชีวิต	2.60	0.57	มาก
11.	จัดทำรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม ตามหลักสูตรให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามสายงาน	2.36	0.74	ปานกลาง
รวม		2.47	0.46	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่าครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านความรู้พื้นฐานการศึกษานอกระบบเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.47$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ คือ ข้อ (4) "ให้คำปรึกษา แนะนำ แนะนำแนวการศึกษา และอาชีพให้แก่ผู้เรียน ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน" ($\bar{X} = 2.60$) ข้อ (8) "จัดบรรยากาศในการเรียนให้มีความอบอุ่น เป็นมิตร และยอมรับซึ่งกันและกัน" ($\bar{X} = 2.53$) และข้อ (10) "สอนให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดเป็นในการแก้ปัญหาการเรียน การประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิต" ($\bar{X} = 2.60$) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ($\bar{X} = 2.11 - 2.47$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ ด้านการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติงานในพื้นที่ จาแนกรายข้อ

ข้อ	ด้านการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติงานในพื้นที่	ระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
12.	เข้าสู่หมู่บ้าน ท้าความรู้จัก และสร้างความคุ้นเคยกับผู้นำและผู้เกี่ยวข้องในท้องถิ่น เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเข้าใจรายละเอียดในการดำเนินกิจกรรมตามหลักสูตร ประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับ และการให้ความร่วมมือสนับสนุนในการดำเนินงาน	2.64	0.55	มาก
13.	ศึกษาสภาพหมู่บ้านเป้าหมายและหมู่บ้านใกล้เคียง เพื่อให้ได้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร เช่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน แหล่งประกอบการ สถานประกอบการ ฯลฯ	2.48	0.63	ปานกลาง
14.	ประสานงานเพื่อให้เกิดการเรียนอย่างคล่องตัว เช่น ขอความร่วมมือจากผู้นำท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมสนับสนุนในการจัดการเรียนการสอน	2.25	0.72	ปานกลาง
15.	แนะนำผู้เรียนให้รู้จักเทคนิค วิธีการเข้าพบผู้รู้ ผู้นำ และผู้เกี่ยวข้อง	2.42	0.64	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการศึกษางานและฝึกปฏิบัติงานในพื้นที่	ระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
16.	ให้คำปรึกษา ชี้แนะ และจัดกิจกรรมเสริมเพื่อ ช่วยให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่าง เหมาะสมกับตนเองและท้องถิ่น	2.51	0.61	มาก
17.	ประสานงานจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ให้คำปรึกษา แนะนำด้านเงินทุนในการประกอบอาชีพ	2.12	0.74	ปานกลาง
18.	ร่วมเรียน ร่วมศึกษาค้นคว้าไปพร้อมกับผู้เรียน เช่น ลงมือประกอบอาชีพไปพร้อม ๆ กับ ผู้เรียน ฯลฯ	2.26	0.85	ปานกลาง
19.	แนะนำให้ผู้เรียนบันทึกกิจกรรมในแต่ละรายวิชา ที่ปฏิบัติงานแต่ละวันหรือแต่ละครั้ง เพื่อใช้เป็น ข้อมูลพิจารณาความก้าวหน้าในการเรียนของ ผู้เรียนเอง	2.35	0.66	ปานกลาง
รวม		2.40	0.48	ปานกลาง

จากตาราง 9 แสดงว่าครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติในพื้นที่โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.40$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ คือ ข้อ (12) "เข้าสู่หมู่บ้าน ท้าความรู้จัก และสร้างความคุ้นเคยกับผู้นำและผู้เกี่ยวข้องในท้องถิ่น เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเข้าใจรายละเอียดในการดำเนินกิจกรรมตามหลักสูตร ประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับ และการให้ความร่วมมือสนับสนุนในการดำเนินงาน" ($\bar{X} = 2.64$) และข้อ (16) "ให้คำปรึกษาชี้แนะ และจัดกิจกรรมเสริมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง และท้องถิ่น" ($\bar{X} = 2.51$) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ($\bar{X} = 2.12 - 2.48$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ ด้านทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ จำนวนรายชื่อ

ข้อ	ด้านทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตาม หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ	ระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
20.	จัดทำแผนการลงทะเล เป็นเรียนร่วมกับผู้เรียน	2.54	0.64	มาก
21.	จัดทำแผนการ เรียนร่วมกับผู้เรียนรายบุคคล และกลุ่ม	2.41	0.66	ปานกลาง
22.	ติดตามผลการเรียนและพบปะผู้เรียนเป็นราย บุคคลและ เป็นกลุ่มตามที่กำหนดไว้ในแผนการ เรียน	2.62	0.57	มาก
23.	จัดทำแผนพบกลุ่ม	2.63	0.60	มาก
24.	จัดทำหลักสูตรทักษะอาชีพรายวิชาการรองรับให้แก่ ผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในอาชีพตามที่ ผู้เรียนตัดสินใจเลือก	1.98	0.83	ปานกลาง
25.	วางแผนการเรียนตามหลักสูตรทักษะอาชีพราย วิชาที่พัฒนาขึ้น	2.10	0.76	ปานกลาง
26.	ให้คำแนะนำและร่วมกับผู้เรียนจัดทำแผนและ โครงการเพื่อฝึกประกอบอาชีพ	2.32	0.69	ปานกลาง
27.	กำกับ ดูแล ติดตามการเรียนของผู้เรียนอย่าง สม่ำเสมอ เพื่อกระตุ้นส่งเสริมการเรียนรู้ให้ ก้าวหน้าและจบการศึกษาในเวลาอันสมควร	2.54	0.55	มาก
28.	จัดทำบันทึกการปฏิบัติงานของตนเอง	2.48	0.64	ปานกลาง

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	ด้านทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตาม หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ	ระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
29.	เทียบรอบความรู้ ประสบการณ์ อาชีพที่ประกอบ การ ฯลฯ ของผู้เรียน ที่สอดคล้องกับขอบข่าย เนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เพื่อให้เข้ามา เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร	1.24	1.05	น้อย
30.	ประเมินผลการเรียนตามที่หลักสูตรกำหนด	2.40	0.77	ปานกลาง
รวม		2.34	0.45	ปานกลาง

จากตาราง 10 แสดงว่าครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.34$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ คือ ข้อ (20) "จัดทำแผนการลงทะเลเป็นเรียนร่วมกับผู้เรียน" ($\bar{X} = 2.54$) (ข้อ 22) "ติดตามผลการเรียนและพบปะผู้เรียนเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มตามที่กำหนดไว้ในแผนการเรียน" ($\bar{X} = 2.62$) ข้อ (23) "จัดทำแผนพบกลุ่ม" ($\bar{X} = 2.63$) และข้อ (27) "กำกับ ดูแล ติดตามการเรียนของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อกระตุ้นส่งเสริมการเรียนให้ก้าวหน้า และจบ การศึกษานในเวลาอันสมควร" ($\bar{X} = 2.54$) มี 1 ข้อ ที่อยู่ในระดับน้อย คือ ข้อ (29) "เทียบรอบความรู้ ประสบการณ์ อาชีพที่ประกอบ การ ฯลฯ ของผู้เรียน ที่สอดคล้องกับขอบข่าย เนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เพื่อให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร" ($\bar{X} = 1.24$) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ($\bar{X} = 1.98 - 2.48$)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพโดยรวมและรายด้าน ซึ่งจำแนกตามตัวแปรอิสระด้านเพศ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ภาควิชาศาสตร์ที่ปฏิบัติงาน และจำนวนครั้งที่ผ่านการอบรม

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพโดยรวมและรายด้าน ซึ่งจำแนกตามตัวแปรอิสระด้านเพศ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ภาควิชาศาสตร์ที่ปฏิบัติงาน และจำนวนครั้งที่ผ่านการอบรม ดังตาราง 11 - 17

ตาราง 11 เปรียบเทียบระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีเพศต่างกันโดยรวมและรายด้าน

	ชาย n=88		หญิง n=137		
ความรู้ตามเนื้อหาของหลักสูตรการฝึกอบรม					t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านความรู้พื้นฐานการศึกษานอกระงเรียนตามหลักสูตร					
ประกาศนียบัตรอาชีพ	2.33	0.44	2.44	0.35	1.89
ด้านการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติงานในพื้นที่	2.27	0.47	2.45	0.44	2.79*
ด้านทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตามหลักสูตร					
ประกาศนียบัตรอาชีพ	2.21	0.43	2.35	0.40	2.59*
รวมทุกด้าน	2.27	0.40	2.41	0.35	2.78*

จากตาราง 11 แสดงว่าครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่มีเพศต่างกันมีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่มีเพศต่างกัน มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานด้านการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติงานพื้นที่และด้านทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 12 เปรียบเทียบระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันโดยรวมและรายด้าน

	อนุปริญญา		ปริญญาตรี		
	n = 95		n = 130		
ความรู้ตามเนื้อหาของหลักสูตรการฝึกอบรม					t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านความรู้พื้นฐานการศึกษานอกระบบเรียนตามหลักสูตร					
ประกาศนียบัตรอาชีพ	2.44	0.34	2.37	0.42	1.35
ด้านการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติงานพื้นที่	2.37	0.40	2.39	0.50	0.29
ด้านทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตามหลักสูตร					
ประกาศนียบัตรอาชีพ	2.29	0.39	2.30	0.43	0.17
รวมทุกด้าน					
	2.37	0.32	2.35	0.40	0.30

จากตาราง 12 แสดงว่าครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันโดยรวมและรายด้าน

การนำความรู้ไปใช้	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านความรู้พื้นฐานการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.60	0.30	2.00
นอกโรงเรียนตามหลักสูตร	ภายในกลุ่ม	222	33.21	0.15	
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	รวม	224	33.81		
ด้านการศึกษาดูงานและฝึก	ระหว่างกลุ่ม	2	1.04	0.52	2.55
ปฏิบัติงานในพื้นที่	ภายในกลุ่ม	222	45.46	0.20	
	รวม	224	46.50		
ด้านทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตามหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.33	0.17	0.97
	ภายในกลุ่ม	222	37.82	0.17	
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	รวม	224	38.15		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.61	0.30	2.18
	ภายในกลุ่ม	222	30.80	0.14	
	รวม	224	31.41		

จากตาราง 13 แสดงว่าครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 14 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีภาคภูมิศาสตร์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันโดยรวมและรายด้าน

การนำความรู้ไปใช้	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านความรู้พื้นฐานการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	4	1.46	0.37	2.49
นอกโรงเรียนตามหลักสูตร	ภายในกลุ่ม	220	32.35	0.15	
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	รวม	224	33.81		
ด้านการศึกษาดูงานและฝึก	ระหว่างกลุ่ม	4	3.21	0.80	4.08*
ปฏิบัติงานพื้นที่	ภายในกลุ่ม	220	43.29	0.20	
	รวม	224	46.50		
ด้านทักษะจำเป็นในการจัด	ระหว่างกลุ่ม	4	0.62	0.16	0.92
การศึกษาตามหลักสูตร	ภายในกลุ่ม	220	37.53	0.17	
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	รวม	224	38.15		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	4	1.35	0.34	2.47
	ภายในกลุ่ม	220	30.06	0.14	
	รวม	224	31.41		

จากตาราง 14 แสดงว่าครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่มีภาคภูมิศาสตร์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่มีภาคภูมิศาสตร์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติงานในพื้นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบความแตกต่างอย่างชัดเจน จึงได้เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ ดังแสดงในตาราง 15

ตาราง 15 การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพด้านการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติงานในพื้นที่จำแนกตามภาคภูมิศาสตร์ที่ปฏิบัติงาน

ภาคภูมิศาสตร์ที่ปฏิบัติงาน	เหนือ กลาง ตะวันออก ตะวันออก ใต้					
	เจียงเหนือ					
	$\bar{X}$	2.16	2.31	2.35	2.49	2.50
เหนือ	2.16	-	0.15	0.19	0.33*	0.34*
กลาง	2.31		-	0.04	0.18	0.19
ตะวันออก	2.35			-	0.14	0.15
ตะวันออกเจียงเหนือ	2.49				-	0.01
ใต้	2.50					-

จากตาราง 15 แสดงว่าครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่ปฏิบัติงานอยู่ในภาค ตะวันออกเจียงเหนือและภาคใต้ มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานด้าน การศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติงานพื้นที่แตกต่างจากครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่ปฏิบัติงาน อยู่ในภาคเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ

ตาราง 16 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีจำนวนครั้งของการผ่านการอบรมแตกต่างกันโดยรวมและรายด้าน

การนำความรู้ไปใช้	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านความรู้พื้นฐานการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.37	0.18	1.22
นอกโรงเรียนตามหลักสูตร	ภายในกลุ่ม	222	33.44	0.15	
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	รวม	224	33.81		
ด้านการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติในพื้นที่	ระหว่างกลุ่ม	2	2.05	1.03	5.13*
	ภายในกลุ่ม	222	44.44	0.20	
	รวม	224	46.49		
ด้านทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตามหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.84	0.42	2.51
	ภายในกลุ่ม	222	37.31	0.17	
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	รวม	224	38.15		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.96	0.48	3.48*
	ภายในกลุ่ม	222	30.45	0.14	
	รวม	224	31.41		

จากตาราง 16 แสดงว่าครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่มีจำนวนครั้งของการผ่านการอบรมแตกต่างกัน มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่มีจำนวนครั้งของการผ่านการอบรมแตกต่างกัน มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติงานในพื้นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบความแตกต่างอย่างชัดเจน จึงได้เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ ดังแสดงในตาราง 17

ตาราง 17 การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพด้านการศึกษาทำงานและฝึกปฏิบัติงานในพื้นที่จำแนกตามจำนวนครั้งของการผ่านการอบรม

		1 ครั้ง	2-3 ครั้ง	4 ครั้งขึ้นไป
จำนวนครั้งของการผ่านการอบรม	$\bar{X}$	2.28	2.47	2.48
1 ครั้ง	2.28	-	0.19*	0.20
2-3 ครั้ง	2.47		-	0.01
4 ครั้งขึ้นไป	2.48			-

จากตาราง 17 แสดงว่าครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ผ่านการอบรม 2-3 ครั้ง มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านการศึกษาทำงานและฝึกปฏิบัติงานในพื้นที่แตกต่างจากครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ผ่านการอบรม 1 ครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ โดยสรุปข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่สาม ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด

การวิเคราะห์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ โดยสรุปข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่สาม ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด ดังตาราง 18 - 19

ตาราง 18 ค่าความถี่และค่าร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ

ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา	ความถี่	ร้อยละ
ด้านความรู้พื้นฐานการศึกษานอกระบบเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ		
1. ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่มีเวลาพบกลุ่ม เพราะต้องทำงานและมีเวลาว่างไม่ตรงกัน	34	10.59
2. ผู้เรียนจำนวนมากไม่เข้าใจหลักสูตรอย่างแท้จริง ทำให้ขาดความสนใจในการเรียนเท่าที่ควร	24	7.48
3. ผู้นำในหมู่บ้าน ผู้ปกครองและหน่วยงานอื่น ไม่เข้าใจหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ ทำให้การทำงานเป็นไปได้ช้า ไม่คล่องตัว	16	4.98
4. จำนวนครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ 1 คนต่อผู้เรียน 1 กลุ่มน้อยเกินไป ไม่สามารถช่วยผู้เรียนแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว	3	0.93
5. หลักสูตรไม่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นบางท้องถิ่น รวมทั้งความต้องการของผู้เรียน	2	0.62

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา	ความถี่	ร้อยละ
<u>ด้านความรู้เกี่ยวกับการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติงานในพื้นที่</u>		
1. ผู้เรียนและผู้ปกครองของผู้เรียนส่วนใหญ่ยากจน ขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพ ทำให้ไม่ประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพตามที่หลักสูตรกำหนด	49	15.26
2. ขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน เช่น ชุดการเรียน สื่อการสอน ชุดประเมินผล สมุดบันทึกงาน เป็นต้น	26	8.10
3. ผู้เรียนไม่กล้าตัดสินใจในการเลือกประกอบอาชีพ เพราะวุฒิภาวะและการศึกษายังน้อยเกินไป	19	5.92
4. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานของศูนย์บางคนยังขาดความเข้าใจหรือเข้าใจไม่ตรงกับครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ ทำให้ไม่ได้รับความสนใจหรือการสนับสนุนเท่าที่ควร	10	3.12
5. ขาดผู้มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำปรึกษาและประสานงานในขณะปฏิบัติงานในพื้นที่	6	1.87
6. ผู้รู้ขาดความเข้าใจในหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ ไม่เห็นความสำคัญในการพบปะพูดคุยกับผู้เรียน	3	0.93
7. ผู้เรียนบางคนจบช้ากว่าที่ควร เพราะขาดความสนใจในการประกอบอาชีพอย่างจริงจัง เนื่องจากต้องการวุฒิเพื่อไปทำงานและศึกษาต่อ	2	0.62
<u>ด้านความรู้เกี่ยวกับทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ</u>		
1. มีการจัดฝึกอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพน้อยเกินไป ทำให้ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพมีทักษะในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรไม่เพียงพอ	45	14.02

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา	ความถี่	ร้อยละ
2. ผู้เรียนไม่ค่อยหาชุดการเรียนรู้ตามที่กำหนด เนื่องจากยากเกินไป ผู้เรียนไม่เข้าใจ เนื้อหาจำเจ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเบื่อหน่าย บางรายวิชาไม่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและอายุของผู้เรียน ทำให้ เกิดความสับสนในการประเมินผลรายวิชา	20	6.23
3. การประเมินผลเพื่อจบการศึกษาใช้เวลาเรียน 3 ปี นานเกินไป ทำให้ ผู้เรียนหันไปเรียนสายสามัญ เช่น การเรียนทางไกลหรือเรียนด้วยตนเอง เพราะใช้เวลาเรียนสั้นกว่า	20	6.23
4. การย้ายถิ่นของผู้เรียนเพื่อไปประกอบอาชีพ ทำให้จำนวนผู้เรียนลดลง มีการลาออกกลางคันหรือเรียนได้ไม่ต่อเนื่อง ทำให้ไม่จบการศึกษาตาม เกณฑ์การประเมิน	19	5.92
5. การฝึกอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ ทักษะบางเรื่องสามารถนำ ไปใช้ได้ แต่บางเรื่องไม่สามารถนำไปใช้ได้ เพราะไม่เหมาะสมกับท้องถิ่น	11	3.43
6. การประเมินผลตามหลักสูตรเพื่อให้จบแต่ละระดับ มีความยุ่งยากซับซ้อน ทำให้ผู้เรียนจบยาก	6	1.87
7. การอนุมัติหลักสูตรท้องถิ่น ไม่ได้ได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานระดับสูง และใช้เวลานานเกินไปในการอนุมัติตามขั้นตอน	3	0.93
8. หลักสูตรวิชาทักษะอาชีพที่กรมจัดทำ มีจำนวนไม่ครบตามที่หลักสูตรกำหนด	2	0.62
9. ไม่มีคู่มือการเรียนการสอนที่ชัดเจนแน่นอน ทำให้ไม่สามารถชี้แนะ ผู้เรียนได้	1	0.31
รวม	321	100.00

จากตาราง 18 แสดงว่าปัญหาเกี่ยวกับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่พบมากที่สุดในด้านความรู้พื้นฐานการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ คือ เรื่องผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่มีเวลาพบกลุ่ม เพราะต้องทำงานและมีเวลาว่างไม่ตรงกัน มีความถนัดในการตอบแบบสอบถามจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 10.59 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ด้านความรู้เกี่ยวกับการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติในพื้นที่ คือ เรื่อง ผู้เรียนและผู้ปกครองของผู้เรียนส่วนใหญ่ยากจน ขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพ ทำให้ไม่ประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพตามที่หลักสูตรกำหนด มีความถนัดในการตอบแบบสอบถามจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 15.26 และด้านความรู้เกี่ยวกับทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ คือ เรื่อง มีการจัดฝึกอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพน้อยเกินไป ทำให้ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรมีทักษะในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรไม่เพียงพอ มีความถนัดในการตอบแบบสอบถามจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 14.02

ตาราง 19 ค่าความถี่และค่าร้อยละของข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาลึกเกี่ยวกับการนำ
ความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา	ความถี่	ร้อยละ
<u>ด้านความรู้พื้นฐานการศึกษานอกระบบเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ</u>		
1. ควรจัดให้มีการพบกลุ่มเป็นรายย่อยแทนกลุ่มใหญ่	19	7.66
2. ควรมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้มากกว่านี้โดยผู้เกี่ยวข้องควร ติดตามผลอย่างจริงจัง	13	5.24
3. ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ชัดเจนยิ่งขึ้น	7	2.82
4. ควรปรับปรุงชุดการเรียนใหม่	4	1.61
5. ควรเพิ่มครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพ 2 คนต่อ 1 กลุ่ม	3	1.21
6. ควรกำหนดการพบกลุ่มเดือนละครั้งหรือ 2 เดือนครั้ง	2	0.81
7. ควรปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นนั้น ๆ และความ ต้องการของผู้เรียน	2	0.81
8. ควรกำหนดการพบกลุ่มให้น้อยลงจากอาทิตย์ละ 6 ชั่วโมง เป็นอาทิตย์ ละ 3 ชั่วโมง	1	0.40
9. ควรหาแบบเรียนและแบบฝึกหัดให้ทำที่บ้านแทนการพบกลุ่ม	1	0.40
10. ควรมุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายที่มีอาชีพอยู่ในหมู่บ้าน	1	0.40
11. ควรแยกการพบกลุ่มเป็นระดับ ไม่ปนกัน	1	0.40
12. ควรมีการให้คะแนนในการพบกลุ่ม	1	0.40
13. ควรเพิ่มกลุ่มเป้าหมายสำหรับผู้จบประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วย เพราะเป็น คนรุ่นเก่า มีอายุมาก ซึ่งมักประกอบอาชีพอยู่ในพื้นที่เป็นส่วนใหญ่	1	0.40

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา	ความถี่	ร้อยละ
14. ควรให้ผู้เรียนสามารถพบกลุ่มระหว่างกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพด้วยกัน ในจังหวัดเดียวกันหรือต่างจังหวัดเพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่าง ต่อเนื่อง	1	0.40
<u>ด้านความรู้เกี่ยวกับการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติงานในพื้นที่</u>		
1. ควรจัดหาให้มีเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ ให้ผู้เรียนยืม เพื่อประกอบอาชีพ ท้องถิ่น	49	19.76
2. ควรให้มีการสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างเพียงพอ	23	9.27
3. ควรจัดอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ระดับผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายจน ถึงผู้ปฏิบัติ พร้อมกับครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพเพื่อให้เกิดความ เข้าใจตรงกัน	6	2.42
4. เนื้อหาที่จัดอบรมควรให้ตรงกับปัญหาในท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่น	5	2.02
5. ควรให้ผู้เรียนร่วมประกอบอาชีพกับผู้ปกครอง	4	1.61
6. ควรจัดหาให้มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพื่อช่วยประสานงานและ ชี้แนะในพื้นที่	3	1.21
7. ควรจัดกิจกรรมที่ช่วยเสริมรายได้ให้หลากหลาย	3	1.21
8. ไม่ควรเปลี่ยนแปลงผู้รับผิดชอบงานประกาศนียบัตรอาชีพบ่อย ๆ	2	0.81
9. ควรมีสิ่งล่อใจให้ผู้เรียนประกอบอาชีพ เช่น สินเชื่อ เมล็ดพันธุ์ ยาฆ่าแมลง เป็นต้น	2	0.81
10. ควรจัดทัศนศึกษาดูงานตามที่ต่าง ๆ ให้มาก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความ มั่นใจ และกล้าตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ	1	0.40
11. ควรมีการอบรมผู้รู้ให้มีส่วนร่วมและเห็นความสำคัญของหลักสูตร	1	0.40

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา	ความถี่	ร้อยละ
12. ศูนย์จังหวัดควรจัดหาสถานที่รองรับให้ผู้เรียนฝึกงานในอาชีพที่เลือกเรียน	1	0.40
13. ควรจัดอบรมให้มีการปฏิบัติในพื้นที่มากกว่าเดิม	1	0.40
14. ควรส่งผู้เรียนไปรับการฝึกอบรมตามสถานประกอบการต่าง ๆ	1	0.40
<u>ด้านความรู้เกี่ยวกับทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ</u>		
1. ควรจัดอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพเป็นระยะ 6 เดือนครั้ง หรืออย่างน้อยปีละครั้งอย่างสม่ำเสมอ เพื่อแลกเปลี่ยนทักษะความรู้ซึ่งกันและกัน อันเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร	31	12.50
2. ควรเน้นการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับทักษะทุกด้านให้มาก ได้แก่ การเขียนหลักสูตรทักษะอาชีพรายวิชา การประเมินผล การเทียบโอน งานทะเบียน เป็นต้น	26	10.48
3. ควรปรับระยะเวลาเรียนให้เท่ากับสายสามัญเป็น 2 ปีหรือปีครึ่ง	12	4.84
4. ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพต้องแนะแนวทางการเข้าสู่อาชีพให้แก่ผู้เรียนให้ได้	3	1.21
5. ในการประเมิน ไม่ควรเน้นในเรื่องการประกอบอาชีพมากเกินไป	3	1.21
6. ควรปรับปรุงหลักสูตรทักษะอาชีพให้มีจำนวนชั่วโมงครบตามที่หลักสูตรกำหนด	3	1.21
7. ไม่ควรเน้นเรื่องการหาชุดการเรียนมากเกินไป เพราะหลักสูตรเน้นการประกอบอาชีพมากกว่าการอ่านและเขียน และผู้เรียนไม่มีเวลา	2	0.81
8. ควรประเมินผลจากการสอบเป็นรายวิชามากกว่าประเมินผลจากอาชีพ	2	0.81
9. ควรมีการนิเทศติดตามผลจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมากขึ้น	2	0.81

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญห	ความถี่ ร้อยละ
10. ควรให้ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพมีเสรีภาพในการทำงานมากขึ้น	1 0.40
11. ควรให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้เรียนว่าควรเรียนต่อในสายอาชีพมากกว่าสายสามัญ	1 0.40
12. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรออกเยี่ยมเยียนผู้เรียนให้กำลังใจอย่างสม่ำเสมอ	1 0.40
13. ควรให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเป็นผู้อนุมัติหลักสูตรท้องถิ่น	1 0.40
14. ควรจัดทำคู่มือหลักสูตรให้แก่ครูประจำกลุ่มโดยเฉพาะวิชาบังคับบ้านบ่อ.1	1 0.40
รวม	248 100.00

จากตาราง 19 แสดงว่าข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหานเรื่องการนำหลักสูตรจากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่พบมากที่สุดในด้านความรู้พื้นฐานการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ คือ ข้อเสนอแนะเรื่อง การพบกลุ่ม กล่าวคือ ควรจัดให้มีการพบกลุ่มเป็นรายย่อยแทนกลุ่มใหญ่ มีความถี่ในการตอบแบบสอบถามจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 7.66 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ในด้านความรู้เกี่ยวกับการศึกษาดูงาน และฝึกปฏิบัติงานในพื้นที่ คือ ข้อเสนอแนะในเรื่อง ควรจัดให้มีเงินทุน ดอกเบี้ยต่ำ ให้ผู้เรียนืมเพื่อประกอบอาชีพในท้องถิ่น มีความถี่ในการตอบแบบสอบถามจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 19.76 และด้านความรู้เกี่ยวกับทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ คือ ข้อเสนอแนะในเรื่อง ควรจัดอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพเป็นระยะ 6 เดือนครั้งหรืออย่างน้อยปีละครั้งอย่างสม่ำเสมอ เพื่อแลกเปลี่ยนทักษะความรู้ซึ่งกันและกัน อันเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร มีความถี่ในการตอบแบบสอบถามจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 3 ประการคือ

1. เพื่อศึกษาระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ โดยจำแนกตามเพศ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ภาควิชาศาสตร์ที่ปฏิบัติงาน และจำนวนครั้งที่ผ่านการอบรม
3. เพื่อทราบปัญหาและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพทั่วประเทศ ที่ปฏิบัติงานในปีงบประมาณ 2537 จำนวน 346 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง จากจำนวนประชากรครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพทั่วประเทศ โดยคัดเลือกเฉพาะผู้ผ่านการอบรมตามหลักสูตรการฝึกอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพและปฏิบัติงานในหน้าที่มาแล้วไม่ต่ำกว่า 6 เดือน จากแบบสอบถามที่ส่งคืนมา ได้กลุ่มตัวอย่างที่ผ่านเกณฑ์การเลือก จำนวนทั้งสิ้น 225 คน จำแนกเป็นภาคเหนือ 29 คน ภาคกลาง 68 คน ภาคตะวันออก 25 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 61 คน และภาคใต้ 42 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ เกี่ยวกับระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพตามหลักสูตรการฝึกอบรม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้พื้นฐานการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ ด้านการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติในพื้นที่ และด้านทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา พร้อมข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาลักษณะเกี่ยวกับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ แบบสอบถามนี้ได้นำไปทดลองใช้และหาค่าคุณภาพของเครื่องมือ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ .92

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ถึงศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดและศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร จำนวน 346 ฉบับ โดยมีหนังสือแนส่งถึงผู้อำนวยการได้โปรดอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามให้แก่ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ และรวบรวมส่งกลับให้ผู้วิจัย ได้แบบสอบถามกลับคืนจำนวน 290 ฉบับ และเมื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม พร้อมทั้งเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่ระบุ จากแบบสอบถามที่ส่งคืนมา พบว่า มีแบบสอบถามที่สามารถนำไปวิเคราะห์ผลการวิจัยได้จำนวน 225 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 65.03 ของแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 346 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการตามวิธีทางสถิติดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง โดยการคำนวณค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยใช้ t-test และ F-test เพื่อหาค่าความแตกต่างระหว่างกลุ่ม 2 กลุ่ม และตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไปตามลำดับ และหากพบว่าค่าเอฟแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)
4. วิเคราะห์ข้อคำถามปลายเปิดโดยสรุปข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ แนวทางการแก้ไขปัญหาลักษณะเกี่ยวกับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานรายด้าน โดยการแจกแจงความถี่และคิดเป็นค่าร้อยละ

สรุปผลของการวิจัย

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างมีทั้งหมด 225 คน จำแนกเป็นเพศชาย 88 คน เพศหญิง 137 คน คิดเป็นร้อยละ 39.10 และ 60.90 ตามลำดับ มีวุฒิทางการศึกษาระดับอนุปริญญา 95 คน และระดับปริญญาตรี 130 คน คิดเป็นร้อยละ 42.20 และ 57.80 ตามลำดับ มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานระหว่าง 6 เดือนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 1 ปี 75 คน ระหว่าง 1-2 ปี 89 คน และระหว่าง

2 ปีขึ้นไป 61 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30, 39.60 และ 27.10 ตามลำดับ มีภาคภูมิศาสตร์ที่ปฏิบัติงานในเขตภาคเหนือ 29 คน คิดเป็นร้อยละ 12.90 ภาคกลาง 68 คน คิดเป็นร้อยละ 30.20 ภาคตะวันออก 25 คน คิดเป็นร้อยละ 11.10 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 61 คน คิดเป็นร้อยละ 27.10 และภาคใต้ 42 คน คิดเป็นร้อยละ 18.70 มีผู้ผ่านการอบรม 1 ครั้ง จำนวน 109 คน 2-3 ครั้ง จำนวน 91 คน และ 4 ครั้งขึ้นไป จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 48.50, 40.40 และ 11.10 ตามลำดับ

2. ระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ

2.1 ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานทั้ง 3 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.40$)

2.2 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นกันคือ ด้านความรู้พื้นฐานการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ มีค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.47$) ด้านการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติงานพื้นที่ มีค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.40$) และด้านทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ มีค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.34$)

2.3 เมื่อพิจารณารายข้อจากข้อคำถาม 30 ข้อ พบว่า ด้านความรู้พื้นฐานการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งอยู่ในระดับมาก มีเท่ากัน 2 ข้อ ($\bar{X} = 2.60$) คือ ข้อคำถามที่ 4 เรื่อง ให้คำปรึกษาแนะนำแนะแนวการศึกษาและอาชีพให้แก่ผู้เรียนทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน และข้อคำถามที่ 10 เรื่อง สอนให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดเป็นในการแก้ปัญหาการเรียนการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิต ด้านการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติงานพื้นที่ ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งอยู่ในระดับมาก คือ ข้อคำถามที่ 12 เรื่อง เข้าสู่วิชาชีพ ทักษะความรู้จักและสร้างความคุ้นเคยกับผู้นำและผู้เกี่ยวข้องในท้องถิ่น เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเข้าใจรายละเอียด

ในการดำเนินกิจกรรมตามหลักสูตร ประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับ และการให้ความร่วมมือสนับสนุนในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 2.64$) และด้านทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งอยู่ในระดับมากเช่นกัน คือ ข้อคำถามที่ 23 เรื่อง จัดทำแผนพบกลุ่ม ($\bar{X} = 2.63$)

3. การเปรียบเทียบระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพตามตัวแปรอิสระ

3.1 ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีเพศต่างกัน มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีเพศต่างกัน มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติงานในพื้นที่ และด้านทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีภาคภูมิศาสตร์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ปฏิบัติงานอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติงานในพื้นที่แตกต่างจากครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพที่

ปฏิบัติงานอยู่มาภาคเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นพบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่มีจำนวนครั้งของการผ่านการอบรมแตกต่างกัน มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่ผ่านการอบรม 2-3 ครั้ง มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติในพื้นที่แตกต่างจากครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่ผ่านการอบรม 1 ครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ

4.1 ปัญหาเกี่ยวกับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่พบมากที่สุดในแต่ละด้านมีดังนี้ ด้านความรู้พื้นฐานการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพคือ ปัญหาเรื่องผู้เรียนส่วนใหญ่มิมีเวลาพบกลุ่ม เพราะต้องทำงาน และมีเวลาว่างไม่ตรงกัน ด้านการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติในพื้นที่ คือเรื่องผู้เรียนและผู้ปกครองส่วนใหญ่มากจน ขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพ ทำให้ไม่ประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพตามที่หลักสูตรกำหนด และด้านทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ คือ ปัญหาเรื่องมีการจัดการฝึกอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพน้อยเกินไป ทำให้ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพมีทักษะในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรไม่เพียงพอ

4.2 ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาคือเกี่ยวกับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานที่พบมากที่สุดในแต่ละด้านมีดังนี้ ด้านความรู้พื้นฐานการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ คือ ข้อเสนอแนะเรื่อง ควรจัดให้มีการพบกลุ่มเป็นรายย่อย แทนกลุ่มใหญ่ ด้านการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติในพื้นที่ คือ ข้อเสนอแนะเรื่อง ควรจัดให้มีเงินทุน

ดอกระบายคำให้ผู้เรียนมีเพื่อประกอบอาชีพในท้องถิ่น และด้านทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ คือ ข้อเสนอแนะเรื่อง ควรจัดอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพเป็นระยะ 6 เดือนครั้งหรืออย่างน้อยปีละครั้งอย่างสม่ำเสมอ

อภิปรายผล

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ มีข้อมูลที่ผู้วิจัยเห็นควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. การนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ พบว่า ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพทุกภาค มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งโดยรวมและรายด้านนั้น น่าจะมีสาเหตุเนื่องมาจากหลักสูตรที่ใช้ในการฝึกอบรมยังขาดความชัดเจนในเนื้อหา ตลอดจนเทคนิคการฝึกอบรมอาจจะยังไม่เหมาะสมเท่าที่ควร เพราะจากรูปแบบหรือเทคนิคที่ใช้ แม้จะมีภาคปฏิบัติประกอบ แต่กระบวนการในการให้ความรู้มักจะเป็นรูปแบบของการบรรยายโดยผ่านใสซึ่งไม่สนใจเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ ส่วนใหญ่จะมีอายุอยู่ในช่วงของผู้ใหญ่วัยทำงาน ดังนั้นในการให้ความรู้แก่ผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ โดยหลักจิตวิทยาแล้วควรใช้สื่อทางเทคโนโลยีหลาย ๆ รูปแบบเข้ามาช่วย เช่น สื่อโทรทัศน์ วิดีทัศน์หรือภาพยนตร์ประกอบในการฝึกอบรม เพื่อช่วยยืดระยะเวลาความสนใจของผู้เข้ารับการอบรม

สำหรับระยะเวลาในการฝึกอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพนั้น เมื่อพิจารณาแล้ว พบว่า ช่วงระยะเวลายาวเกินไป เนื่องจากครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพโดยทั่วไปอยู่ในวัยผู้ใหญ่มากแล้ว ดังนั้นการที่จะต้องเข้ารับการอบรมเป็นระยะเวลานานถึง 7 วัน ย่อมทำให้เกิดความเบื่อหน่าย และอาจทำให้เกิดการต่อต้านหรือไม่อยากรับความรู้จากการฝึกอบรมได้เช่นกัน

อีกส่วนหนึ่งที่มีผลต่อระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ น่าจะสืบเนื่องมาจากการที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนมี

นโยบายที่จะคืนงานฝึกอบรมเจ้าหน้าที่และครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ จากกองพัฒนา การศึกษานอกโรงเรียนไปให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเป็นผู้ฝึกอบรมตามบทบาทหน้าที่ โดยปกติ เนื่องจากหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพดำเนินการได้คล่องตัวพอสมควรแล้ว ในส่วน นี้จึงประสบปัญหาต่อการพัฒนาหลักสูตรและสื่อในการฝึกอบรมของผู้ปฏิบัติ เพราะศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคอาจจะยังไม่ชัดเจนพอ ผลการฝึกอบรมของแต่ละภาคจึงไม่อยู่ในระดับที่น่า พึงพอใจเท่าที่ควร

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน ของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ ตามตัวแปรอิสระ

2.1 ตัวแปรด้านเพศ เมื่อเปรียบเทียบการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยรวม พบว่า ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพเพศชายและหญิง มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้อง กับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ เพศหญิง มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมด้านการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติในพื้นที่ และด้านทักษะ จาเป็นำการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพไปใช้ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ มากกว่าครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นไป ตามทฤษฎีของนักจิตวิทยาหลายคนที่ได้กล่าวถึงความแม่นยำเกี่ยวกับการจำรายละเอียดต่าง ๆ ซึ่งเพศหญิงจะมีความสามารถในการจำได้ดีกว่าเพศชาย (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์, 2523 : 103) ประกอบกับบุคลิกภาพและการพูดจาที่สุภาพอ่อนโยนของเพศหญิง น่าจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ครู ประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพเพศหญิงสามารถนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน ได้ดีและมากกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองจันทร์ กันธิยะ (2535 : 226) ที่ศึกษาเรื่อง ความเข้าใจในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนของครูอาสาสมัคร การศึกษานอกโรงเรียน พบว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศหญิง มีความเข้าใจ ในการปฏิบัติงานด้านการกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากกว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอก โรงเรียนเพศชาย

2.2 ตัวแปรด้านวุฒิทางการศึกษา เมื่อเปรียบเทียบระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับอนุปริญญาและระดับปริญญาตรีแล้วไม่พบความแตกต่าง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้จะเนื่องมาจากคุณวุฒิของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพที่ได้ศึกษามานำมาสัมพันธ์กับความรู้ที่จะต้องนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน และโดยที่ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพทุกคนจะต้องได้รับการอบรมก่อนเข้าปฏิบัติงานในพื้นที่ ดังนั้นพื้นฐานความรู้ที่นำไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพจึงเป็นความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาติดตามผลการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนผู้ใหญ่ของกองปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2530 : 59) ที่พบว่า คุณวุฒิไม่ได้ชี้ชัดว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีวุฒิสองกว่า จะสามารถปฏิบัติงานหน้าที่ได้ดีกว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีวุฒิต่ำกว่า

2.3 ตัวแปรด้านประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน เมื่อเปรียบเทียบระดับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพทั้งโดยรวมและรายด้านแล้ว ไม่พบความแตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า อาจเป็นเพราะความรู้ความสามารถ ความคิดอ่านเฉพาะตัวในการที่จะประยุกต์ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมมาใช้ในการปฏิบัติงานให้ได้ผล มีความสำคัญมากกว่าประสบการณ์ในการปฏิบัติงานก็เป็นได้ แต่ผลดังกล่าวมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเทพ อ่วมเจริญ (2529 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัญหาเรื่องการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนของครูประจำกลุ่มการศึกษาทางวิทยุและใบระยะสั้น พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างต่อการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มคือตัวแปรด้านเพศเพียงอย่างเดียว อย่างไรก็ตามผลการวิจัยเรื่องการศึกษความเข้าใจในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนของ ทองจันทร์ กันธิยะ (2535 : 228) พบว่า ครูอาสาสมัครที่มีประสบการณ์ 3 ปีขึ้นไป มีความเข้าใจในการปฏิบัติงานมากกว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 1 ปี รวมทั้งผลการวิจัยเรื่ององค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครเดินสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของ

ชานนท์ พงษ์อุตม (2526 : 150) พบว่า ปีของประสบการณ์ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู อาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียน และผลการวิจัยของสุกิจ ประกอบผล (2532 : บทคัดย่อ) เรื่องการศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัคร เดินสอนการศึกษาออกโรงเรียนในจังหวัด ร้อยเอ็ด พบว่า ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มีผลต่อการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัคร เดินสอน การศึกษาออกโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และจากการประเมินผลการศึกษาผู้ใหญ่วัย แบบ เบ็ดเสร็จ ด้านการเรียนการสอนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2518 : 110) พบว่า ผู้เรียนที่เรียนกับครูที่มีประสบการณ์มากกว่า จะได้คะแนนเฉลี่ยมากกว่าผู้เรียนที่ เรียนกับครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า และอเล็กซานเดอร์ และซิมมอนส์ (Alexander and Simmons, 1975 : 49 - 55) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับผล สัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนมัธยมปลายในประเทศมาเลเซีย พบว่า ประสบการณ์ของ ผู้สอน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน

2.4 ตัวแปรด้านภาคภูมิศาสตร์ในการปฏิบัติงาน เมื่อเปรียบเทียบกับระดับการ นำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพโดยรวม พบว่ามีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้จะ เนื่องจากครูประจำ กลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพจำเป็นต้องเป็นผู้มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้ครบทุกด้านตามที่ กำหนดไว้ในหลักสูตรการฝึกอบรม และส่วนใหญ่จะผ่านการฝึกอบรมมาแล้ว จึงสามารถนำความรู้ ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ได้เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทองจันทร์ กันธิยะ (2535 : 229) เรื่อง การศึกษาความเข้าใจในการปฏิบัติงานการศึกษาออกโรงเรียนของครู อาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียน พบว่า ความเข้าใจในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการ ศึกษาออกโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในภาคต่าง ๆ ทั้ง 5 ภาค มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติเช่นกัน

2.5 ตัวแปรด้านจำนวนครั้งของการผ่านการอบรม เมื่อเปรียบเทียบกับระดับ การนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพโดย รวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ในเรื่องนี้ผู้วิจัยมีความ เห็นว่า การฝึกอบรมเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ

ทั้งนี้เพราะครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพส่วนใหญ่ไม่รู้จักและไม่คุ้นเคยกับงานการศึกษา
นอกโรงเรียน ดังนั้นวิธีการที่จะช่วยให้ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ มีความรู้และความ
เข้าใจเกี่ยวกับงานการศึกษานอกโรงเรียนได้ดีที่สุด ก็คือ การฝึกอบรม แต่ปัญหาที่พบมากที่สุด
เกี่ยวกับเรื่องการฝึกอบรมก็คือ การลาออกกลางคันของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ
เนื่องจากครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพมีฐานะ เป็นเพียงลูกจ้างชั่วคราวปีต่อปีเท่านั้น จึง
ทำให้เกิดความรู้สึกไม่มั่นคงและขาดความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ส่งผลให้หน่วยงานนั้น ๆ
ต้องจัดหาบุคลากรใหม่เข้ามาทดแทนอย่างเร่งด่วนอยู่เสมอ ทำให้ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตร
อาชีพคนใหม่ไม่มีโอกาสที่จะเข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งส่งผลให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานลด
น้อยลงไปด้วย การฝึกอบรมจึงมีบทบาทสำคัญต่อการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตร
อาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
(ภัทรกุล จริยวิทยานนท์. 2529 : 8) โดยมีความเห็นว่าการฝึกอบรมมีความสำคัญอย่างยิ่ง
โดยเฉพาะการใช้หลักสูตรใหม่ และได้ทำการติดตามผลการใช้หลักสูตรคณิตศาสตร์ระดับ
ประถมศึกษาของสถาบัน พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ครูส่วนใหญ่ไม่เข้าใจจุดมุ่งหมาย
และกระบวนการเรียนการสอนตามแนวของหลักสูตรใหม่ ก็คือ การจัดการฝึกอบรมเพื่อชี้แจง
จุดประสงค์ เนื้อหา และวิธีการสอนให้แก่ครูนั้น ทางสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยียังจัดได้ไม่ทั่วถึงนั่นเอง และงานวิจัยของ สุเทพ อ่วมเจริญ (2529 : บทคัดย่อ)
เรื่องการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนของครูประจำกลุ่มทางการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์
พบว่า จำนวนวันในการเข้าฝึกอบรม มีความสัมพันธ์และสามารถพยากรณ์ผลการปฏิบัติงานตาม
บทบาทหน้าที่ได้ รวมทั้งผลการวิจัยเรื่ององค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา
ของนักเรียนในประเทศมาเลเซีย ของอเล็กซานเดอร์ และซิมมอนส์ (Alexander and
Simmons. 1975 : 49 - 55) พบว่า การฝึกอบรมของครูมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานที่
พบมากที่สุด ในแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้ ด้านความรู้พื้นฐานการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตร
ประกาศนียบัตรอาชีพ คือ ปัญหาเรื่องผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่มีเวลาพบกลุ่ม เพราะต้องทำงานและ

มีเวลาว่างไม่ตรงกัน ด้านความรู้ เกี่ยวกับการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติงานพื้นที่ คือ ปัญหาเรื่องผู้เรียนและผู้ปกครองส่วนใหญ่ยากจน ขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพ ทำให้ไม่ประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพตามที่หลักสูตรกำหนด และด้านความรู้เกี่ยวกับทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ คือ ปัญหาเรื่องมีการจัดฝึกอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพน้อยเกินไป ทำให้ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพมีทักษะในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรไม่เพียงพอ เมื่อพิจารณาประเด็นปัญหาที่ละประเด็น พบว่า ปัญหาเรื่องผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่มีเวลาพบกลุ่มเพราะต้องทำงานและมีเวลาว่างไม่ตรงกันนั้น เป็นเพราะผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นเยาวชนวัยแรงงานที่ยากจนในชนบท ซึ่งนอกจากจะต้องประกอบอาชีพเกษตรตามฤดูกาลเป็นส่วนใหญ่แล้ว ยังต้องประกอบอาชีพอื่น ๆ เพื่อหารายได้ช่วยเหลือครอบครัวอีกด้วย เช่น การเดินทางไปขายแรงงานในตัวเมืองหรือตามเมืองใหญ่ ๆ การรับจ้างตัดข้าวโพด มันสำปะหลัง การเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น เป็นเหตุให้ผู้เรียนแต่ละคนต่างไม่มีเวลาว่างเพียงพอที่จะมาพบกลุ่มหรือมีเวลาว่างก็มักไม่ตรงกัน จึงเป็นปัญหาสำหรับครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพในการจัดทำแผนพบกลุ่มให้แก่ผู้เรียน สำหรับปัญหาเรื่องผู้เรียนส่วนใหญ่ยากจน ขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพ ทั้งนี้เพราะหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ พุทธศักราช 2533 เป็นหลักสูตรที่จัดทำขึ้นเพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่กลุ่มเยาวชนที่จบการศึกษามัธยมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และไม่ได้เรียนต่อ โดยมุ่งเน้นทางด้านอาชีพมากกว่าวิชาสามัญ เยาวชนดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นเยาวชนที่ด้อยโอกาสซึ่งเป็นลูกหลานของชาวไร่ชาวนาที่ยากจนในชนบทตามจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ กลุ่มผู้เรียนสำหรับหลักสูตรนี้จึงเป็นกลุ่มผู้เรียนที่ยากจนเป็นส่วนใหญ่ กอปรกับหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพกำหนดให้ผู้เรียนต้องสามารถประกอบอาชีพจนมีรายได้พึ่งพาตนเองได้ในท้องถิ่น การขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพของผู้เรียนจึงเป็นปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพต้องช่วยแก้ไขอยู่เสมอ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถจบการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนด และเมื่อพิจารณาถึงปัญหานี้ในเรื่องมีการจัดฝึกอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพน้อยเกินไป ทำให้ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพมีทักษะในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรไม่เพียงพอ ในเรื่องนี้ผู้วิจัยเห็นว่าหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพเป็นหลักสูตรใหม่ที่มีวิธีการจัดการเรียนการสอนแตกต่างจากหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสาย

สามัญทุกวิธีเรียน จึงทำให้ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพต้องเพิ่มพูนทักษะความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในแง่เนื้อหาใหม่ที่ต้องช่วยให้ผู้เรียนค้นพบความต้องการที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง และศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ การอบรมจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ช่วยในการพัฒนาครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการที่ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพได้รับการฝึกอบรมไม่เพียงพอ จึงเป็นปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพขาดความมั่นใจในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ กอปรกับงบประมาณเพื่อดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษาดังกล่าวทั่วประเทศยังได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอ จึงทำให้การดำเนินงานค่อนข้างชุลลิก เพราะขาดอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างเพียงพอ อันเป็นสาเหตุอีกส่วนหนึ่งที่ทำให้ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพขาดความมั่นใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งจากการวิจัยติดตามผลโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2534 : 184) และในภาคใต้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2535 : 70) พบว่า ปัญหาอุปสรรคที่ทำให้ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพจัดการศึกษาตามหลักสูตรไม่ได้ผลเท่าที่ควร เป็นเพราะการขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนการสอน ได้แก่ แบบเรียน คู่มือเรียน หนังสืออ่านประกอบ แหล่งวิทยาการด้านอาชีพในท้องถิ่น เป็นต้น รวมทั้งการขาดทักษะที่จำเป็นของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและการประเมินผล และจากผลการศึกษาความคิดเห็นของครูประถมศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานีต่อการอบรมครูประจำการของ สุดาใจ บุญอารีย์ (2522 : 2) พบว่า อุปสรรคในการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานคือ งบประมาณ สื่อการสอน คู่มือ ตำรา รวมทั้งการเรียนรู้และประสบการณ์

4. ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวเกี่ยวกับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานที่พบมากที่สุดในแต่ละด้าน สรุปได้ดังนี้ ด้านความรู้พื้นฐานการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ คือ ข้อเสนอแนะเรื่อง ควรจัดทำมีการพบกลุ่มเป็นรายย่อย แทนกลุ่มใหญ่ ด้านความรู้เกี่ยวกับการศึกษาดูงาน และฝึกปฏิบัติงานพื้นที่คือ ข้อเสนอแนะในเรื่อง ควรจัดทำมีเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ ให้ผู้เรียนยืมเพื่อประกอบอาชีพในท้องถิ่น และด้านความรู้เกี่ยว

กับทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ คือ ข้อเสนอแนะในเรื่อง ควรจัดอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพเป็นระยะ 6 เดือนครั้ง หรืออย่างน้อยปีละครั้ง อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งข้อเสนอแนะดังกล่าวทั้งหมดสอดคล้องกับประเด็นปัญหาต่อการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพที่พบมากที่สุดในแต่ละด้านเช่นกัน คือ ปัญหาในเรื่องการไม่มีเวลาพบกลุ่มของผู้เรียน เพราะต้องทำงานนั้น ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพเสนอแนะว่า ควรจัดให้มีการพบกลุ่มเป็นรายย่อยแทนกลุ่มใหญ่ เพราะผู้เรียนต้องทำงานจึงมีเวลาว่างที่จะมาพบกลุ่มไม่พร้อมกันทั้งหมด ซึ่งการพบกลุ่มไม่ว่าจะเป็นแบบใดก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่าจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์โดยตรงจากการชักถามปัญหา การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิดระหว่างผู้เรียนด้วยกัน เพื่อให้ได้แนวคิดใหม่ ๆ ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่ผู้เรียนแต่ละคนประสบอยู่ อันเป็นส่วนช่วยให้ผู้เรียนสามารถจบหลักสูตรได้เร็วยิ่งขึ้น เกี่ยวกับปัญหาในเรื่องความยากจน ขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพของผู้เรียน ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพส่วนใหญ่จึงเสนอแนะว่า ควรจัดให้มีเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ เพื่อให้ผู้เรียนืมเพื่อทำการประกอบอาชีพตามที่ผู้เรียนเลือก ในเรื่องการฝึกอบรม ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพที่จัดฝึกอบรมให้ไม่เพียงพอ นั้น ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพจึงเห็นว่า ควรให้มีการจัดอบรมเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ เพื่อช่วยพัฒนาครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดความมั่นใจในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ สามารถช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างแท้จริง โดยในการอบรมนั้นครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพเสนอแนะว่า ควรเน้นการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นทุกด้านให้มากขึ้น นอกเหนือจากการจัดอบรมอย่างสม่ำเสมอ ดังกล่าวแล้ว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยเรื่อง การนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 กรมการศึกษานอกโรงเรียนนอกจากควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนให้เพียงพอ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและรวดเร็วในการดำเนินงานแล้ว ยังควรต้องจัดหาเงินทุนหมุนเวียนดอกเบี้ยต่ำให้ผู้เรียนที่ยากจนขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพตามที่ได้เลือกเรียนได้กู้ยืม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประกอบอาชีพในท้องถิ่นได้ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

1.2 หน่วยงานการศึกษานอกโรงเรียนที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการจัดฝึกอบรมครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ ควรได้จัดการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการพัฒนาครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพให้เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จนเกิดความมั่นใจ สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของผู้เรียน จนผู้เรียนสามารถจบการศึกษาได้ตามหลักสูตร โดยควรเน้นการฝึกปฏิบัติด้านทักษะที่จำเป็นให้มาก เปิดโอกาสให้ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพได้พูดมากขึ้น เพื่อได้ทราบปัญหาอย่างแท้จริง ใช้เทคนิคการฝึกอบรมให้หลากหลาย เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ช่วยให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความกระตือรือร้นอยากเรียนรู้ตลอดระยะเวลาการฝึกอบรม

1.3 กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรได้มีการปรับปรุงหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพอยู่เสมอ เพื่อให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาของผู้เรียนในแต่ละท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องระเบียบหลักเกณฑ์การพบกลุ่ม การประเมินผล เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องนี้ในด้านอื่น ๆ เช่น ศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ โดยอาจใช้วิธีวิจัยอื่น ๆ นอกเหนือจากวิธีการนี้ เช่น การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลโดยลึก

2.2 ควรศึกษาปัญหา อุปสรรค และความต้องการของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อสามารถ

นำข้อมูลเหล่านั้นกลับมาพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรทั้งหลักสูตรการฝึกอบรมครูประจำกลุ่ม
 ประกาศนียบัตรอาชีพเพื่อให้ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพมีความเข้าใจ สามารถปฏิบัติ
 หน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ พุทธศักราช 2533
 เพื่อให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาของผู้เรียนเพื่อให้เกิดความเป็นไปได้ในเชิง
 ปฏิบัติมากยิ่งขึ้นเช่นกัน

2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับตัวผู้เรียนด้วยว่าผู้เรียนมีอุปสรรค ปัญหา และความ
 ต้องการอย่างไร ในการเรียนการสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย,
2523.

การศึกษานอกระบบ, กรม. การขยายโอกาสทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน.

กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2534.

_____. คู่มือครูหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2533. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์อักษรไทย, 2535.

_____. คู่มือนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2533. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.

_____. คู่มือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2533. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
การศาสนา, 2533.

_____. รายงานการติดตามผลการปฏิบัติงานครูอาสาสมัครการศึกษานอกระบบผู้ใหญ่
2530. กรุงเทพฯ : กองปฏิบัติการ, 2530. อัสสัมชัญ.

_____. รายงานการติดตามผลความร่วมมือในการดำเนินงานการจัดการศึกษาตามหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2533. กรุงเทพฯ : กองพัฒนาการศึกษานอก
โรงเรียน, ม.ป.ป.

_____. รายงานการติดตามผลโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา. สงขลา : ศูนย์
การศึกษานอกระบบภาคใต้, 2535.

_____. รายงานการติดตามผลโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา. อุบลราชธานี :
ศูนย์การศึกษานอกระบบภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2534.

_____. สรุปผลการดำเนินงานและผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์จัดกิจกรรม หลักสูตรประกาศ
นียบัตรวิชาชีพ 2533-2534. ปราชินบุรี : ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณ
ชายแดนจังหวัดปราชินบุรี, ม.ป.ป.

การศึกษานอกระบบ, กรม. สรุปผลการวิจัยการศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
เพื่อประกอบอาชีพอิสระตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2533.

กรุงเทพฯ : กองพัฒนาการศึกษานอกระบบ, 2536.

_____. หลักสูตรการฝึกอบรมครูประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปอ.). ปรับปรุงครั้งที่ 1.

กรุงเทพฯ : กองพัฒนาการศึกษานอกระบบ, 2535.

_____. เอกสารประกอบการฝึกอบรมครูประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปอ.). กรุงเทพฯ :
กองพัฒนาการศึกษานอกระบบ. ม.ป.ป.

_____. เอกสารประกอบการอบรมโครงการฝึกอบรมครูประกาศนียบัตรวิชาชีพและ
ผู้เกี่ยวข้อง. ระยอง : ศูนย์การศึกษานอกระบบภาคตะวันออก, 2536.

_____. เอกสารสรุปรายงานความก้าวหน้าโครงการขยายโอกาสทางการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน กรมการศึกษานอกระบบ กระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ 2535.

กรุงเทพฯ : สำนักงานโครงการขยายโอกาสทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน.
2536. อัดสำเนา.

ชานนท์ พงษ์อุดม. องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครเดินสอน
การศึกษาผู้ใหญ่แบบเปิดเสร็จขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครปฐม :
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2526. อัดสำเนา.

ทองจันทร์ กันธิยะ. การศึกษาความเข้าใจในการปฏิบัติงานการศึกษานอกระบบของครู
อาสาสมัครการศึกษานอกระบบ. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2535. อัดสำเนา.

บุญทัน เผ่าเจริญ. "ปัญหาและความต้องการของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงรายและ
พะเยาที่สัมพันธ์กับการปรับปรุงหลักสูตรและการให้บริการของวิทยาลัยครูเชียงรายแก่
ครูประจำการ," ใน ผลงานวิจัยทางการศึกษา. หน้า 89. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
และพิมพ์เจริญผล, 2522.

ภัทรกุล จริยวิทยานนท์. "สสวท. ชี้เด็กอ่อนคณิตเพราะครู," ใน ไทยรัฐ. หน้า 8.
กรุงเทพฯ : สำนักงานหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, 2529.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2531.

ลัดดาวัลย์ หวังพานิช. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ :

สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,

2528. อัดสำเนา.

สุกิจ ประกอบผล. การศึกษาค้นคว้าการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครเดินสอนการศึกษานอก

โรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

สุดาใจ บุญอารีย์. ความคิดเห็นของครูประถมศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานีต่อการอบรมครู

ประจำการ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

อัดสำเนา.

สุเทพ อ่วมเจริญ. การปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนของครูประจำกลุ่มการศึกษาทาง

วิทยุและวิทยุ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2529.

อัดสำเนา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. การประเมินผลการดำเนินงานการศึกษาผู้ใหญ่

แบบเปิดเสรีระยะแรกในด้าน การอ่าน การเขียน และคิดเลข. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์และทาบเงาเจริญผล, 2518.

Alexander, Leigh and John Simmons. The Determinants of School

Achievement in Developing Countries. The Educational

Production Function, 1975.

Cronbach, Joseph Lee. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed.

New York : Harper & Row, 1972.

Ferguson, George A. Statistical Analysis. New York : Rinehart and

Company, 1976.

ภาคผนวก

ที่ ศธ 1103/4162

กรมการศึกษานอกโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

29 กรกฎาคม 2537

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน....ชุด

ด้วยกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้รับแจ้งจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ว่า นางสาวรุ่งอรุณ โรมาศ นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง การนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ โดยการตอบแบบสอบถาม ตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

กรมการศึกษานอกโรงเรียนพิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่องานการศึกษานอกโรงเรียน จึงเห็นควรให้ความอนุเคราะห์แก่ นางสาวรุ่งอรุณ โรมาศ ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อให้ความอนุเคราะห์ในการจัดเก็บข้อมูลของ นางสาวรุ่งอรุณ โรมาศ ตามความเหมาะสมต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ทองอยู่ แก้วไทรชะ

(นายทองอยู่ แก้วไทรชะ)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

กองการเจ้าหน้าที่ โทร.2326893

กรมการศึกษานอกโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

13 กันยายน 2537

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. หนังสือกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ ศธ 1103/4162 ลงวันที่ 29 กรกฎาคม 2537 จำนวน 1 ฉบับ

2. แบบสอบถาม จำนวน...ฉบับ

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวรุ่งอรุณ โรมาศ ข้าราชการกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปัจจุบันเป็นนิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และอยู่ในระหว่างทำปริญญานิพนธ์เรื่อง การนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน ของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน โดยขอให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องช่วยดำเนินการแจกแบบสอบถามให้แก่ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพทุกคนในหน่วยงานของท่านได้ตอบแบบสอบถาม และเมื่อตอบแบบสอบถามเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ข้าพเจ้าใคร่ขอความกรุณาช่วยรวบรวมและจัดส่งแบบสอบถามคืนให้กับข้าพเจ้าตามชื่อที่อยู่ของของเอกสารที่ได้แนบมาพร้อมนี้ ภายในวันที่ 30 กันยายน 2537 ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ไว้เป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวรุ่งอรุณ โรมาศ)

แบบสอบถาม

เรื่อง

การนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มุ่งที่จะสอบถามการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ ผลที่ได้จะนำไปใช้พิจารณาปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น
2. แบบสอบถามมี 3 ตอน
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 การนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ ตามเนื้อหาหลักสูตรการฝึกอบรม 3 ด้าน จำนวน 30 ข้อ
 - ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน
3. ขอให้ท่านตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง ซึ่งคำตอบจะเป็นประโยชน์และมีคุณค่าอย่างยิ่งต่องานวิจัยครั้งนี้
4. แบบสอบถามฉบับนี้ถือเป็นความลับและจะไม่เป็นผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของท่าน
5. เมื่อท่านตอบคำถามครบทุกข้อแล้ว โปรดส่งแบบสอบถามฉบับนี้คืนให้กับทางศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนหรือผู้เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้นำส่งให้ผู้วิจัยดำเนินการต่อไป
6. ใครขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน [] ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ
☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ
☐ ต่ำกว่า 25 ปี ☐ 25-30 ปี ☐ 30 ปีขึ้นไป
3. วุฒิ
☐ อนุปริญญา ☐ปริญญาตรี
4. ประสบการณ์ในการทำงาน
☐ 6 เดือนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 1 ปี ☐ 1-2 ปี ☐ มากกว่า 2 ปีขึ้นไป
5. ภาควิชาศาสตร์ที่ปฏิบัติงาน
☐ ภาควิชาเนื้อ ☐ ภาควิชากลาง ☐ ภาควิชาตะวันออก
☐ ภาควิชาตะวันออกเฉียงเหนือ ☐ ภาควิชาใต้
6. จำนวนครั้งที่ผ่านการอบรม
☐ 1 ครั้ง ☐ 2-3 ครั้ง ☐ 4 ครั้งขึ้นไป

ตอนที่ 2 การนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน

คำชี้แจง จากการที่ท่านเคยได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรการฝึกอบรมครูประจำกลุ่ม
ประกาศนียบัตรอาชีพ ท่านได้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานมากน้อย
เพียงใด โดยเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือ

ข้อที่	การปฏิบัติงาน	✓ มาก	✓ ปานกลาง	✓ น้อย	ไม่ได้ ✓
1.	<u>ความรู้เกี่ยวกับพื้นฐานการศึกษาของโรงเรียนตามหลักสูตร</u> <u>ประกาศนียบัตรอาชีพ</u> 1. ประชาสัมพันธ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรให้แก่กลุ่มเป้าหมาย ผู้นำ และผู้เกี่ยวข้องในท้องถิ่นทราบ เพื่อจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนตามหลักสูตร..... 2. รับสมัครผู้เรียนร่วมกับศูนย์การศึกษาของโรงเรียน..... 3. ประชุมนิเทศาให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการ วัตถุประสงค์ โครง สร้างหลักสูตร วิธีการเรียนการสอนและการลงทะเบียน เรียนตามหลักสูตร..... 4. ำให้คำปรึกษา แนะนำ แนะนำการศึกษาและอาชีพให้แก่ ผู้เรียนทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน..... 5. จัดกิจกรรมพบกลุ่มให้แก่ผู้เรียน..... 6. ำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเรียนให้ผู้เรียนสามารถ เรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การแนะนำวิทยากร แหล่งวิทยาการ สื่อเสริมความรู้ด้านอาชีพจากหน่วยงานต่าง ๆ ฯลฯ.....				

ข้อที่	การปฏิบัติงาน	ใช่ มาก	ใช่ ปานกลาง	ใช่ น้อย	ไม่ได้ ใช่
7.	จัดสิ่งแวดล้อมการเรียนหลาย ๆ แบบ เพื่อให้ผู้เรียนมี เสรีภาพและโอกาสที่จะตัดสินใจเลือกเรียนวิชาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง.....				
8.	จัดบรรยากาศในการเรียนให้มีความอบอุ่น เป็นมิตร และ ยอมรับซึ่งกันและกัน.....				
9.	จัดการเรียนการสอนแบบให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการ เรียนรู้ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนค้นพบและรู้จักตนเอง.....				
10.	สอนให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดเป็นในการแก้ปัญหาการ เรียน การประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิต.....				
11.	จัดทำรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร ให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามสายงาน.....				
	<u>ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาทำงานและฝึกปฏิบัติงานในที่</u>				
12.	เข้าสู่หมู่บ้าน ทาความรู้จัก และสร้างความคุ้นเคยกับผู้นำ และผู้เกี่ยวข้องในท้องถิ่น เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเข้าใจราย ละเอียดในการดำเนินกิจกรรมตามหลักสูตร ประโยชน์ที่ชุมชน จะได้รับ และการให้ความร่วมมือสนับสนุนในการดำเนินงาน.....				
13.	ศึกษาสภาพหมู่บ้านเป้าหมายและหมู่บ้านใกล้เคียง เพื่อให้ได้ ข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนตาม หลักสูตร เช่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน แหล่งประกอบการ สถาน ประกอบการ ฯลฯ.....				

ข้อที่	การปฏิบัติงาน	ใช่ มาก	ใช่ ปานกลาง	ใช่ น้อย	ไม่ได้ ใช่
14.	ประสานงานเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างคล่องตัว เช่น ขอความร่วมมือจากผู้นำท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมสนับสนุนในการจัดการเรียนการสอน.....				
15.	แนะนำผู้เรียนให้รู้จักเทคนิค วิธีการเข้าพบผู้รู้ ผู้นำ และผู้เกี่ยวข้อง.....				
16.	ให้คำปรึกษา ชี้แนะ และจัดกิจกรรมเสริมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตนเองและท้องถิ่น...				
17.	ประสานงานจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ให้คำปรึกษาแนะนำด้านเงินทุนในการประกอบอาชีพ.....				
18.	ร่วมเรียน ร่วมศึกษาค้นคว้าไปพร้อมกับผู้เรียน เช่น ลงมือประกอบอาชีพไปพร้อม ๆ กับผู้เรียน ฯลฯ.....				
19.	แนะนำให้ผู้เรียนบันทึกกิจกรรมในแต่ละรายวิชาที่ปฏิบัติในแต่ละวันหรือแต่ละครั้ง เพื่อใช้เป็นข้อมูลพิจารณาความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียนเอง.....				
	<u>ความรู้เกี่ยวกับทักษะจำเป็นในการจัดการศึกษาตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรอาชีพ</u>				
20.	จัดทำแผนการลงทะเล เป็นเรียนร่วมกับผู้เรียน.....				
21.	จัดทำแผนการ เรียนร่วมกับผู้เรียนรายบุคคลและกลุ่ม.....				
22.	ติดตามผลการ เรียนและพบปะผู้เรียนเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มตามที่กำหนดไว้ในแผนการเรียน.....				

ข้อที่	การปฏิบัติงาน	ใช่ มาก	ใช่ ปานกลาง	ใช่ น้อย	ไม่ได้ ใช่
23.	จัดทำแผนพบกลุ่ม.....				
24.	จัดทำหลักสูตรทักษะอาชีพรายวิชารองรับให้แก่ผู้เรียน เพื่อ ให้เกิดการเรียนรู้ในอาชีพตามที่ผู้เรียนตัดสินใจเลือก.....				
25.	วางแผนการเรียนตามหลักสูตรทักษะอาชีพรายวิชาที่พัฒนาขึ้น..				
26.	ให้คำแนะนำและร่วมกับผู้เรียนจัดทำแผนและโครงการ เพื่อ ฝึกประกอบการ.....				
27.	กำกับ ดูแล ติดตามการเรียนของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อกระตุ้นส่งเสริมการเรียนให้ก้าวหน้าและจบการศึกษา ในเวลาอันสมควร.....				
28.	จัดทำบันทึกการปฏิบัติงานของตนเอง.....				
29.	เทียบโอนความรู้ ประสบการณ์ อาชีพที่ประกอบการ ฯลฯ ของผู้เรียน ที่สอดคล้องกับขอบข่ายเนื้อหาที่กำหนดไว้ใน หลักสูตร เพื่อให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม หลักสูตร.....				
30.	ประเมินผลการเรียนตามที่หลักสูตรกำหนด.....				

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน

คำชี้แจง โปรดเขียนปัญหาการนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานและ
ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหานั้น ๆ

1. ปัญหา.....
.....
.....
.....
ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....
2. ปัญหา.....
.....
.....
.....
ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....
3. ปัญหา.....
.....
.....
.....
ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย

1. นายยิ่ง กิริติบุรณะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครปฐม
2. นายบุญสม นาวานุเคราะห์ ผู้อำนวยการศูนย์สถาบันส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน
3. นายวินัย สายหงษ์ นักวิชาการศึกษา 7 กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
4. นายพิชิต แสงลอย เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม 7 กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวรุ่งอรุณ นามสกุล โรมาศ

วันเดือนปีเกิด 12 มิถุนายน 2502

สถานที่เกิด อ.บางรัก จ.กรุงเทพมหานคร

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 23/31 ซอยสุภาพงษ์ 4 ถนนลาดพร้าว 35 เขตจตุจักร
กรุงเทพมหานคร 10900

สถานที่ทำงาน ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ กองแผนงาน กรมการศึกษานอกโรงเรียน
กระทรวงศึกษาธิการ

ตำแหน่งหน้าที่การงาน เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2519 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนพุดงดรุณี กรุงเทพมหานคร

พ.ศ.2521 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
กรุงเทพมหานคร

พ.ศ.2525 ระดับปริญญาตรี (สาขาการศึกษานอกระบบ วิชาเอกภาษาอังกฤษ)
จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ.2538 ปริญญาโท (สาขาการศึกษาผู้ใหญ่) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร